รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน

ธนาคารอาคารสงเคราะห์

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

"...เงินแผ่นดินนั้น คือเงินของประชาชนทั้งชาติ..."

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ คณะกรรมการธนาคารอาคารสงเคราะห์

ความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบการเงินของธนาคารอาคารสงเคราะห์ ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของเจ้าของ และงบกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่า งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของธนาคารอาคารสงเคราะห์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้กล่าวไว้ในส่วนของความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินในรายงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความเป็นอิสระจากธนาคารตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดิน และข้อกำหนดจรรยาบรรณดังกล่าว สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วย ข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปี แต่ไม่รวมถึงงบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่อยู่ในรายงานประจำปีนั้น ซึ่งผู้บริหารคาดว่ารายงานประจำปีจะถูกจัดเตรียมให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่องบการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เกี่ยวเนื่องกับการตรวจสอบงบการเงินคือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้อ่านรายงานประจำปี หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสรุปได้ว่ามีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าวกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต่องบการเงิน

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงิน ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของธนาคารในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินงานต่อเนื่อง (ตามความเหมาะสม) และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องเว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกกิจการหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของธนาคาร

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงิน

การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรฐานการสอบบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงินไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด

เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงข้อมูล การแสดงข้อมูลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน

- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิผลของการควบคุมภายในของธนาคาร
- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร
- สรุปเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหาร และจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของธนาคารในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินถึงการเปิดเผยที่เกี่ยวข้องในงบการเงิน หรือถ้าการเปิดเผยดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างไรก็ตามเหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้ธนาคารต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง
- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยว่างบการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควร

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบรวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้พบในระหว่างการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(นางยุพิน ชลานนท์นิวัฒน์)
รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

(นางจิตรา เมฆาพงศ์พันธุ์)
ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการเงินที่ 3

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2560

ธนาคารอาคารสงเคราะห์
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

หน่วย : พันบาท

	หมายเหตุ		31 ธันวาคม 2559	31 ธันวาคม 2558 (ปรับปรุงใหม่)	1 มกราคม 2558 (ปรับปรุงใหม่)
สินทรัพย์					
เงินสด		6.1	4,208,088	4,359,621	3,996,175
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ		6.2	40,421,086	39,381,059	32,826,249
เงินลงทุนสุทธิ	3.4	6.3	41,929,882	28,348,177	23,120,826
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ	3.5	6.4			
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้			909,253,214	846,553,335	785,620,665
ดอกเบี้ยค้างรับ			3,746,724	3,673,444	3,518,913
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับ			912,999,938	850,226,779	789,139,578
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	3.6	6.5	59,625,131	48,038,761	41,754,904
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ			853,374,807	802,188,018	747,384,674
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		6.28.2			
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ					
ส่วนที่ไม่มีการชดเชยความเสียหายจากรัฐบาล			27,647,232	16,278,965	8,684,271
ดอกเบี้ยค้างรับตามธุรกรรมนโยบายรัฐ					
ส่วนที่ไม่มีการชดเชยความเสียหายจากรัฐบาล			82,344	43,026	3,045
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับ			27,729,576	16,321,991	8,687,316
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามธุรกรรมนโยบายรัฐ			389,180	334,256	210,558
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ			27,340,396	15,987,735	8,476,758
ทรัพย์สินรอการขายสุทธิ	3.7	6.6	5,177,444	4,664,757	3,921,743
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ	3.8	6.7	2,817,552	2,678,700	2,738,091
สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่นสุทธิ	3.9	6.8	164,229	178,622	175,175
ลูกหนี้ดำเนินคดีแพ่ง			1,948,685	1,939,001	1,730,782
สินทรัพย์อื่นสุทธิ		6.9	588,581	497,011	627,188
รวมสินทรัพย์			977,970,750	900,222,701	824,997,661

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารอาคารสงเคราะห์
งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

หน่วย : พันบาท

	หมายเหตุ	31 ธันวาคม 2559	31 ธันวาคม 2558 (ปรับปรุงใหม่)	1 มกราคม 2558 (ปรับปรุงใหม่)
หนี้สินและส่วนของเจ้าของ				
เงินรับฝาก	6.10	780,786,848	726,480,662	652,361,639
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ	6.11	15,956,717	17,323,020	20,994,621
หนี้สินจ่ายคืนเมื่อทวงถาม		1,490,987	1,117,499	655,924
ตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม	6.12	103,100,000	84,100,000	83,300,000
ประมาณการหนี้สิน	6.13	1,436,368	1,168,784	1,101,165
ดอกเบี้ยค้างจ่าย		4,157,330	4,628,430	4,978,990
โบนัสค้างจ่าย		1,053,665	1,001,563	902,166
หนี้สินอื่น	6.15	2,398,640	2,405,599	2,652,038
รวมหนี้สิน		910,380,555	838,225,557	766,946,543
ส่วนของเจ้าของ				
ทุน	6.16	20,320,329	20,320,329	20,320,329
องค์ประกอบอื่นของส่วนของเจ้าของ		-	-	(11,247)
กำไรสะสม				
จัดสรรแล้ว				
ทุนสำรองตามกฎหมาย	6.17	19,279,141	17,539,185	15,826,001
อื่น ๆ		1,200,000	1,200,000	1,200,000
ยังไม่ได้จัดสรร		26,790,725	22,937,630	20,716,035
รวมส่วนของเจ้าของ		67,590,195	61,997,144	58,051,118
รวมหนี้สินและส่วนของเจ้าของ		977,970,750	900,222,701	824,997,661

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นายสุรชัย ตนัยตั้งตระกูล)
ประธานกรรมการ

(นายฉัตรชัย ศิริไล)
กรรมการผู้จัดการ

ธนาคารอาคารสงเคราะห์

งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

หน่วย : พันบาท

	หมายเหตุ		2559	2558 (ปรับปรุงใหม่)
รายได้ดอกเบี้ย	3.1	6.23	45,986,497	42,983,691
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	3.2	6.24	19,110,911	21,385,119
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ			26,875,586	21,598,572
รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ			1,091,587	1,062,825
ค่าใช้จ่ายค่าธรรมเนียมและบริการ			17,763	18,144
รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการสุทธิ		6.25	1,073,824	1,044,681
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย			812,512	536,624
รายได้จากการดำเนินงานอื่น ๆ			279,797	240,056
รายได้จากธุรกรรมนโยบายรัฐ		6.28.4	719,342	211,464
รวมรายได้จากการดำเนินงาน			29,761,061	23,631,397
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่น ๆ				
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน			3,630,590	3,498,837
ค่าตอบแทนกรรมการ			6,506	7,052
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารสถานที่และอุปกรณ์			1,204,385	1,165,719
ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์	3.7		569,120	74,423
อื่น ๆ			1,381,042	697,573
รวมค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่น ๆ			6,791,643	5,443,604
ค่าใช้จ่ายจากธุรกรรมนโยบายรัฐ		6.28.5	655,084	395,799
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ		6.26	12,496,032	9,092,215
กำไรสุทธิ			9,818,302	8,699,779
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่น				
รายการที่ไม่จัดประเภทรายการใหม่เข้าไปไว้ในกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
ขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยสำหรับโครงการผลประโยชน์ของพนักงาน			(179,651)	-
รวมขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสุทธิ			(179,651)	-
กำไรเบ็ดเสร็จรวม			9,638,651	8,699,779

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นายสุรชัย ดนัยตั้งตระกูล)
ประธานกรรมการ

(นายฉัตรชัย ศิริไล)
กรรมการผู้จัดการ

ธนาคารอาคารสงเคราะห์
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของเจ้าของ
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

หน่วย : พันบาท

	หมายเหตุ	ทุน	องค์ประกอบอื่นของส่วนของเจ้าของ	กำไรสะสม			รวม
				จัดสรรแล้ว		ยังไม่ได้จัดสรร	
				ทุนสำรองตามกฎหมาย	อื่น ๆ		
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2558		20,320,329	(11,247)	15,826,001	1,200,000	20,716,035	58,051,118
สำรองตามกฎหมาย	6.17	-	-	1,713,184	-	(1,713,184)	-
เงินนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน	6.27	-	-	-	-	(4,765,000)	(4,765,000)
กำไรจากการประเมินมูลค่ายุติธรรมตามตราสารอนุพันธ์สำหรับการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด		-	11,247	-	-	-	11,247
กำไรเบ็ดเสร็จรวม		-	-	-	-	8,699,779	8,699,779
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558		20,320,329	-	17,539,185	1,200,000	22,937,630	61,997,144
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2559		20,320,329	-	17,539,185	1,200,000	22,937,630	61,997,144
สำรองตามกฎหมาย	6.17	-	-	1,739,956	-	(1,739,956)	-
เงินนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน	6.27	-	-	-	-	(4,045,600)	(4,045,600)
กำไรเบ็ดเสร็จรวม		-	-	-	-	9,638,651	9,638,651
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559		20,320,329	-	19,279,141	1,200,000	26,790,725	67,590,195

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นายสุรชัย ดนัยตั้งตระกูล)
ประธานกรรมการ

(นายฉัตรชัย ศิริไล)
กรรมการผู้จัดการ

ธนาคารอาคารสงเคราะห์

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

หน่วย : พันบาท

	2559	2558
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน		
กำไรสุทธิ	9,818,302	8,699,779
รายการปรับกระทบกำไรสุทธิเป็นเงินสดรับ (จ่าย) -		
จากกิจกรรมดำเนินงาน :		
ค่าเสื่อมราคาและรายจ่ายตัดบัญชี	390,879	347,433
ค่าใช้จ่ายเงินกู้ตัดจ่าย	6,210	5,347
สิทธิการเช่าตัดจ่าย	3,549	3,536
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	12,496,032	9,092,215
รายได้จากสินทรัพย์บริจาค	-	(474)
ขาดทุนจากการด้อยค่าทรัพย์สินรอการขาย	569,120	74,423
กลับรายการด้อยค่าทรัพย์สินรอการขาย	(314,545)	(89,692)
กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์	(545,247)	(487,782)
ส่วนต่ำกว่ามูลค่าเงินลงทุนตัดจำหน่าย	(574,626)	(287,147)
สินทรัพย์ตัดจำหน่าย	15,471	9,888
รายได้ค้างรับอื่นลดลง	10,651	165,789
ขาดทุน (กลับรายการ) จากการด้อยค่าของสินทรัพย์อื่น	61,185	(180,094)
ประมาณการหนี้สินโครงการผลประโยชน์ของพนักงานเพิ่มขึ้น	86,523	79,541
ประมาณการหนี้สินจากการชดใช้ค่าเสียหายเพิ่มขึ้น (ลดลง)	1,409	(674)
โบนัสค้างจ่ายเพิ่มขึ้น	52,102	99,397
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายอื่นลดลง	(134,633)	(32,445)
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ	(27,074,006)	(21,464,544)
รายได้เงินปันผล	(22,875)	(21,375)
เงินสดรับดอกเบี้ย	46,566,397	42,988,532
เงินสดจ่ายดอกเบี้ย	(20,074,776)	(22,069,060)
เงินสดรับเงินปันผล	22,875	21,375
กำไรจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์		
และหนี้สินดำเนินงาน	21,359,997	16,953,968
สินทรัพย์ดำเนินงาน (เพิ่มขึ้น) ลดลง		
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	1,920	1,226,717
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ระยะสั้น	(17,219,579)	(4,940,204)
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้	(73,708,130)	(70,161,209)
ทรัพย์สินรอการขาย	(2,697,314)	(2,506,116)
ลูกหนี้ดำเนินคดีแพ่ง	(9,684)	(208,219)
สินทรัพย์อื่น	(164,622)	138,559

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารอาคารสงเคราะห์

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

หน่วย : พันบาท

	หมายเหตุ	2559	2558
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (ต่อ)			
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)			
เงินรับฝาก		54,306,186	74,119,023
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน		(1,366,303)	(3,671,601)
หนี้สินจ่ายคืนเมื่อทวงถาม		373,488	461,575
หนี้สินอื่น		1,179,965	911,833
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน		(17,944,076)	12,324,326
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน			
เงินสดจ่ายในการซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์		(66,134)	(31,720)
เงินสดรับจากการขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์		1,977	163
เงินสดจ่ายในงานระหว่างก่อสร้าง		(251,673)	(170,268)
เงินสดจ่ายในสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น		(7,890)	(9,566)
เงินสดรับจากการขายเงินลงทุนในหลักทรัพย์ระยะยาว		4,212,500	-
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน		3,888,780	(211,391)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน			
เงินสดจ่ายชำระคืนเจ้าหนี้ตามสัญญาเช่าการเงิน		(791)	-
เงินสดรับจากการออกพันธบัตรเงินกู้		26,000,000	10,800,000
เงินสดจ่ายชำระคืนพันธบัตรเงินกู้		(7,000,000)	(10,000,000)
เงินสดจ่ายค่าธรรมเนียมเงินกู้		(7,900)	(2,960)
เงินนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน		(4,045,600)	(4,765,000)
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมจัดหาเงิน		14,945,709	(3,967,960)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้นสุทธิ		890,413	8,144,975
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 1 มกราคม		43,723,933	35,578,958
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม	6.1	44,614,346	43,723,933

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นายสุรชัย คนัยตั้งตระกูล)
ประธานกรรมการ

(นายฉัตรชัย ศิริไล)
กรรมการผู้จัดการ

ธนาคารอาคารสงเคราะห์
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

.....

1. ข้อมูลทั่วไป

ธนาคารอาคารสงเคราะห์ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 317 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 พระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2549 มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้ประชาชนมีอาคารและ หรือที่ดินเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัย ธนาคารมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่เลขที่ 63 ถนนพระราม 9 แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร และมีสาขาอยู่ทั่วภูมิภาคในประเทศไทย

2. เกณฑ์การเสนองบการเงิน

2.1 งบการเงินจัดทำและแสดงรายการตามข้อกำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สกส.1/2559 ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2559 เรื่อง การจัดทำและการประกาศงบการเงินของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ รวมทั้งจัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปภายใต้พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 งบการเงินที่เสนอได้รวมรายการบัญชีของสาขาทุกแห่งโดยได้ตัดรายการระหว่างกันแล้ว

2.2 มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชีและการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ที่เริ่มมีผลบังคับใช้ในงวดบัญชีปัจจุบัน

ธนาคารได้นำมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชีและการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ออกและปรับปรุงใหม่ตามประกาศของสภาวิชาชีพบัญชี ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2559 ฉบับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของธนาคารมาถือปฏิบัติแล้ว โดยไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่อนโยบายการบัญชีและงบการเงินของธนาคาร

2.3 มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชีและการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุงใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของธนาคารและกำหนดให้ถือปฏิบัติกับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2560 ดังต่อไปนี้

		วันที่มีผลบังคับใช้
มาตรฐานการบัญชี		
ฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2559)	การนำเสนองบการเงิน	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2559)	สินค้าคงเหลือ	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 7 (ปรับปรุง 2559)	งบกระแสเงินสด	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2559)	นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2559)	เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2559)	สัญญาก่อสร้าง	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 16 (ปรับปรุง 2559)	ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	1 มกราคม 2560

		วันที่มีผลบังคับใช้
ฉบับที่ 17 (ปรับปรุง 2559)	สัญญาเช่า	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2559)	รายได้	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2559)	ผลประโยชน์ของพนักงาน	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 20 (ปรับปรุง 2559)	การบัญชีสำหรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความช่วยเหลือจากรัฐบาล	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 23 (ปรับปรุง 2559)	ต้นทุนการกู้ยืม	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2559)	การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 26 (ปรับปรุง 2559)	การบัญชีและการรายงานโครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงาน	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 29 (ปรับปรุง 2559)	การรายงานทางการเงินในสภาพเศรษฐกิจที่เงินเฟ้อรุนแรง	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 33 (ปรับปรุง 2559)	กำไรต่อหุ้น	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 34 (ปรับปรุง 2559)	การรายงานทางการเงินระหว่างกาล	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2559)	การด้อยค่าของสินทรัพย์	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 37 (ปรับปรุง 2559)	ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 38 (ปรับปรุง 2559)	สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 40 (ปรับปรุง 2559)	อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 104 (ปรับปรุง 2559)	การบัญชีสำหรับการปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 105 (ปรับปรุง 2559)	การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 107 (ปรับปรุง 2559)	การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน	1 มกราคม 2560
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน		
ฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2559)	การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2559)	การรวมธุรกิจ	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 5 (ปรับปรุง 2559)	สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายและการดำเนินงานที่ยกเลิก	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2559)	ส่วนงานดำเนินงาน	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2559)	งบการเงินรวม	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2559)	การร่วมการงาน	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2559)	การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับส่วนได้เสียในกิจการอื่น	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)	การวัดมูลค่ายุติธรรม	1 มกราคม 2560

		วันที่มีผลบังคับใช้
การตีความมาตรฐานการบัญชี		
ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2559)	ความช่วยเหลือจากรัฐบาล - กรณีที่ไม่มีความเกี่ยวข้องอย่างเฉพาะเจาะจงกับกิจกรรมดำเนินงาน	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 15 (ปรับปรุง 2559)	สัญญาเช่าดำเนินงาน - สิ่งจูงใจที่ให้แก่ผู้เช่า	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2559)	การประเมินเนื้อหาสัญญาเช่าที่ทำขึ้นตามรูปแบบกฎหมาย	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2559)	รายได้ - รายการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับบริการโฆษณา	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 32 (ปรับปรุง 2559)	สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - ต้นทุนเว็บไซต์	1 มกราคม 2560
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน		
ฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2559)	การเปลี่ยนแปลงในหนี้สินที่เกิดขึ้นจากการรื้อถอน การบูรณะ และหนี้สินที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 4 (ปรับปรุง 2559)	การประเมินว่าข้อตกลงประกอบด้วยสัญญาเช่าหรือไม่	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 7 (ปรับปรุง 2559)	การปรับปรุงย้อนหลังภายใต้มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 29 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง การรายงานทางการเงินในสภาพเศรษฐกิจที่เงินเฟ้อรุนแรง	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2559)	การรายงานทางการเงินระหว่างกาลและการด้อยค่า	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 14 (ปรับปรุง 2559)	ข้อจำกัดสินทรัพย์ตามโครงการผลประโยชน์ ข้อกำหนดเงินทุนขั้นต่ำและปฏิสัมพันธ์ของรายการเหล่านี้ สำหรับมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 15 (ปรับปรุง 2559)	สัญญาสำหรับการก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2559)	การโอนสินทรัพย์จากลูกค้า	1 มกราคม 2560
ฉบับที่ 21 (ปรับปรุง 2559)	เงินที่นำส่งรัฐ	1 มกราคม 2560

ผู้บริหารของธนาคารได้ประเมินว่าเมื่อมีการนำมาตรฐานฉบับปรับปรุงใหม่มาถือปฏิบัติจะไม่มีผลกระทบที่มีสาระสำคัญต่องบการเงินของธนาคาร

2.4 การจัดประเภทรายการใหม่

2.4.1 งบแสดงฐานะการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558 งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 1 มกราคม 2558 (ยอดยกมา) และงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558 ที่นำมาแสดงเปรียบเทียบได้มีการจัดประเภทรายการใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับการแสดงรายการในงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559 ซึ่งไม่มีผลกระทบต่องบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น และจัดประเภทตามรูปแบบงบการเงินและรายการตามข้อกำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สกส.1/2559 เรื่องการจัดทำและการประกาศงบการเงินของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

หน่วย : ล้านบาท

	31 ธันวาคม 2558		
	ก่อนจัดประเภทรายการใหม่	จัดประเภทรายการใหม่	หลังจัดประเภทรายการใหม่
งบแสดงฐานะการเงิน			
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ			
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้	862,832.30	(16,278.97)	846,553.33
ดอกเบี้ยค้างรับ	3,716.47	(43.02)	3,673.45
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับ	866,548.77	(16,321.99)	850,226.78
(หัก) ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(48,373.02)	(334.26)	(48,038.76)
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ	818,175.75	(15,987.73)	802,188.02
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ			
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ			
ส่วนที่ไม่มีการชดเชยความเสียหายจากรัฐบาล	-	16,278.97	16,278.97
ดอกเบี้ยค้างรับตามธุรกรรมนโยบายรัฐ			
ส่วนที่ไม่มีการชดเชยความเสียหายจากรัฐบาล	-	43.02	43.02
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ และดอกเบี้ยค้างรับ	-	16,321.99	16,321.99
(หัก) ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	-	(334.26)	(334.26)
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ และดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ	-	15,987.73	15,987.73
	818,175.75	-	818,175.75

หน่วย : ล้านบาท

	1 มกราคม 2558		
	ก่อนจัดประเภทรายการใหม่	จัดประเภทรายการใหม่	หลังจัดประเภทรายการใหม่
งบแสดงฐานะการเงิน			
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ			
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้	794,304.93	(8,684.27)	785,620.66
ดอกเบี้ยค้างรับ	3,521.96	(3.05)	3,518.91
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับ	797,826.89	(8,687.32)	789,139.57
(หัก) ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(41,965.46)	(210.56)	(41,754.90)
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ	755,861.43	(8,476.76)	747,384.67
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ			
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ			
ส่วนที่ไม่มีการชดเชยความเสียหายจากรัฐบาล	-	8,684.27	8,684.27
ดอกเบี้ยค้างรับตามธุรกรรมนโยบายรัฐ			
ส่วนที่ไม่มีการชดเชยความเสียหายจากรัฐบาล	-	3.05	3.05
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ และดอกเบี้ยค้างรับ	-	8,687.32	8,687.32
(หัก) ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	-	(210.56)	(210.56)
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ และดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ	-	8,476.76	8,476.76
	755,861.43	-	755,861.43

หน่วย : ล้านบาท

	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2558		
	ก่อนจัดประเภทรายการใหม่	จัดประเภทรายการใหม่	หลังจัดประเภทรายการใหม่
งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น			
รายได้ดอกเบี้ย	43,183.04	(199.35)	42,983.69
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	21,718.50	(333.38)	21,385.12
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ	21,464.54	134.03	21,598.57
รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ	1,075.15	(12.33)	1,062.82
ค่าใช้จ่ายค่าธรรมเนียมและบริการ	18.36	(0.22)	18.14
รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการสุทธิ	1,056.79	(12.11)	1,044.68
รายได้จากธุรกรรมนโยบายรัฐ	-	211.46	211.46
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน	3,539.19	(40.35)	3,498.84
ค่าตอบแทนกรรมการ	7.15	(0.10)	7.05
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ อาคาร สถานที่และอุปกรณ์	1,178.32	(12.60)	1,165.72
ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์	73.16	1.26	74.42
อื่น ๆ	887.03	(189.46)	697.57
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่นๆ	5,684.85	(241.25)	5,443.60
ค่าใช้จ่ายจากธุรกรรมนโยบายรัฐ	-	395.80	395.80
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	8,913.38	178.83	9,092.21
	7,923.10	-	7,923.10

3. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

3.1 การรับรู้รายได้

3.1.1 รายได้ดอกเบี้ย รับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง ยกเว้นดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อที่ค้างชำระเกิน 3 เดือน รับรู้ตามเกณฑ์เงินสดตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารจะกลับมาใช้เกณฑ์คงค้างสำหรับเงินให้สินเชื่อจำนวนนั้นเมื่อลูกหนี้ได้ชำระเงินต้นและดอกเบี้ยส่วนที่ค้างเสร็จสิ้นแล้ว

ธนาคารบันทึกยกเลิกรายได้ดอกเบี้ยค้างรับจากเงินให้สินเชื่อที่ค้างชำระเกินกว่า 3 เดือน นับตั้งแต่วันที่ค้างชำระเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทย

3.1.2 รายได้ดอกเบี้ยจากเงินลงทุนในตราสารหนี้ รับรู้ตามวิธีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง

3.1.3 เงินปันผลจากเงินลงทุน รับรู้เมื่อมีสิทธิในการรับเงินปันผล

3.1.4 รายได้ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ รับรู้ตามเกณฑ์คงค้างโดยหยุดรับรู้รายได้เมื่อค้างชำระค่าเช่าเกิน 2 เดือนตามเงื่อนไขในสัญญาเช่า

3.1.5 รายได้อื่นรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

3.2 การรับรู้ค่าใช้จ่าย

ดอกเบี้ยจ่ายและค่าใช้จ่ายอื่นรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

3.3 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด หมายถึง เงินสดในมือและรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม

3.4 เงินลงทุน

เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่ธนาคารตั้งใจและสามารถที่จะถือจนครบกำหนด จัดประเภทเป็นตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด แสดงด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายหักค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี) และเงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดจัดประเภทเป็นเงินลงทุนทั่วไปแสดงในราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี)

3.5 เงินให้สินเชื่อ

เงินให้สินเชื่อแสดงด้วยจำนวนเงินต้น ยกเว้นเงินเบิกเกินบัญชีแสดงด้วยจำนวนเงินต้นรวมดอกเบี้ยค้างรับ

3.6 ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

3.6.1 ธนาคารได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญโดยถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกันสำรองตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส.5/2559 ลงวันที่ 10 มิถุนายน 2559 เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันสำรองของสถาบันการเงิน และถือปฏิบัติตามแนวนโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การประเมินราคาหลักประกันและอสังหาริมทรัพย์รอการขายที่ได้มาจากการรับชำระหนี้ การประกันการให้สินเชื่อหรือที่ซื้อจากการขายทอดตลาดของสถาบันการเงิน ลงวันที่ 10 มิถุนายน 2559 ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1) ธนาคารกันเงินสำรองสำหรับลูกหนี้ด้อยคุณภาพในอัตราร้อยละ 100 สำหรับส่วนต่างระหว่างยอดหนี้ตามบัญชีกับมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกันตามวิธีการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

2) หลักประกันที่นำมาคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกันได้แก่ อสังหาริมทรัพย์ (เช่น มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกันที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ของลูกหนี้ที่อยู่ระหว่างดำเนินคดี เท่ากับร้อยละ 62 ของราคาประเมิน มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกันที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ของลูกหนี้ที่อยู่ระหว่างการขายทอดตลาด เท่ากับร้อยละ 66.38 ของราคาประเมิน)

3) การประเมินมูลค่าหลักประกัน ธนาคารใช้ข้อมูลหลักประกันที่มีอายุประเมินไม่เกิน 1 ปี จากระบบฐานข้อมูลสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ของธนาคารแทนมูลค่าหลักประกันที่มีการประเมินเกินกว่า 3 ปี

อนึ่ง ธนาคารได้กันเงินสำรองตามเกณฑ์คุณภาพของลูกหนี้ โดยพิจารณาจากความสามารถในการชำระหนี้ โดยธนาคารได้ทยอยกันเงินสำรองหนี้สูญเป็นรายเดือน และฝ่ายบริหารจะพิจารณากันเงินสำรองหนี้สูญเพิ่มจากที่ทยอยตั้งเป็นรายเดือนดังกล่าว ตามความเหมาะสม

สำหรับสินเชื่อที่จัดชั้นปกติและจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ ธนาคารพิจารณาตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามลักษณะของสินเชื่อและจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของสินเชื่อที่ก่อให้เกิดรายได้ประกอบด้วยค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญขั้นต่ำที่คำนวณตามอัตราร้อยละที่ ธปท. กำหนด และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญส่วนที่เกินกว่าอัตราขั้นต่ำตามประกาศ ธปท. เพื่อครอบคลุมความเสียหายในอนาคต โดยพิจารณาเป็นอัตราส่วนต่อเงินให้สินเชื่อในอัตราที่เหมาะสมตามนโยบายของธนาคารซึ่งมีการทบทวนทุกปี

หนี้สูญที่ตัดออกจากบัญชี ธนาคารนำไปลดยอดจำนวนที่กันไว้เป็นค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

หนี้สูญได้รับคืนธนาคารรับรู้เป็นรายได้อื่น

ธนาคารกำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการตัดหนี้สูญ โดยธนาคารได้ตัดหนี้สูญสำหรับลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญ เท่ากับจำนวนที่กันสำรองสำหรับลูกหนี้ที่สงสัยว่าจะเรียกคืนไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การตัดส่วนสูญเสียของธนาคารแห่งประเทศไทย

3.6.2 ค่าธรรมเนียมเงินให้กู้รายย่อยระยะยาวที่ธนาคารทดรองจ่าย จะตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญและรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเช่นเดียวกับเงินให้สินเชื่อ โดยไม่นำหลักประกันมาหัก แสดงรวมอยู่ในรายการสินทรัพย์อื่น

3.6.3 ลูกหนี้อื่นที่คาดว่าจะเก็บเงินไม่ได้ จะตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเต็มจำนวน และแสดงรวมอยู่ในรายการสินทรัพย์อื่น เว้นแต่ลูกหนี้ดำเนินคดีรอรับคืนและลูกหนี้ดำเนินคดีเงินเบิกเกินบัญชีรอรับคืนที่เกิดจากผลต่างของการได้รับชำระหนี้จากเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์จำนอง แสดงรวมอยู่ในเงินให้สินเชื่อ

3.7 ทรัพย์สินรอการขาย

ทรัพย์สินรอการขายแสดงด้วยราคาประเมินหรือราคาตามบัญชีแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่าหักค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี)

ธนาคารกำหนดอัตราการตั้งค่าเผื่อการด้อยค่าอสังหาริมทรัพย์รอการขายที่มีระยะเวลาการถือครองไม่เกิน 10 ปี ในอัตราร้อยละ 0 - 70 ส่วนอสังหาริมทรัพย์รอการขายที่ธนาคารถือครองเกิน 10 ปี ตั้งค่าเผื่อในอัตราร้อยละ 100 ตามที่กระทรวงการคลังกำหนดให้ธนาคารถือปฏิบัติ

กลับรายการ กำไร (ขาดทุน) จากการด้อยค่า บันทึกรับรู้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่น ในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น กำไร (ขาดทุน) จากการขายหลังหักค่าใช้จ่ายในการขายบันทึกรับรู้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายเมื่อมีการจำหน่าย

3.8 ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ และค่าเสื่อมราคา

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ แสดงในราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม

ค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์ คำนวณโดยใช้วิธีเส้นตรง ตามอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ ในอัตราร้อยละ ดังนี้

อาคาร	อัตราร้อยละ	5	ต่อปี
อุปกรณ์	อัตราร้อยละ	10 - 33	ต่อปี

อุปกรณ์ที่มีราคาทุนต่อหน่วยไม่เกิน 10,000 บาท และอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีที่มีราคาทุนต่อหน่วยไม่เกิน 30,000 บาท รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีที่ซื้อมา

รายจ่ายเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาสินทรัพย์ ซึ่งทำให้อายุของสินทรัพย์ยาวนานขึ้น อันมีผลทำให้มูลค่าเปลี่ยนแทนของสินทรัพย์เพิ่มขึ้นอย่างเป็นสาระสำคัญจะรวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ ส่วนค่าซ่อมแซมและค่าบำรุงรักษารับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีที่เกิดขึ้น

ในกรณีที่ราคาตามบัญชีสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน ราคาตามบัญชีจะถูกปรับลดให้เท่ากับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนคำนวณจากมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตจากการใช้สินทรัพย์อย่างต่อเนื่อง หรือจำนวนที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์หักด้วยต้นทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์นั้น แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

กำไรและขาดทุนจากการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ พิจารณาจากผลต่างระหว่างเงินสดรับสุทธิจากการจำหน่ายกับราคาตามบัญชีของสินทรัพย์และรับรู้ในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

3.9 สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น แสดงในราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์

ค่าตัดจำหน่าย คำนวณโดยใช้วิธีเส้นตรง ตามอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ ดังนี้

โปรแกรมคอมพิวเตอร์	4 - 5 ปี

3.10 ค่าใช้จ่ายรอตัดบัญชี

ค่าธรรมเนียมในการจำหน่ายพันธบัตร ตัดจ่ายโดยวิธีเส้นตรงตามอายุของพันธบัตร แสดงรวมอยู่ในสินทรัพย์อื่น

3.11 ผลประโยชน์ของพนักงาน

3.11.1 ผลประโยชน์ของพนักงานภายหลังการเลิกจ้าง

3.11.1.1 โครงการสมทบเงิน

ธนาคารได้จดทะเบียนจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2537 โดยพนักงานที่เป็นสมาชิกจะเลือกจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุนได้ในอัตราร้อยละ 3 - 11 ของเงินเดือน และธนาคารจะจ่ายสมทบในอัตราร้อยละ 9 - 11 ของเงินเดือนสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพจัดเป็นโครงการสมทบเงิน จำนวนเงินที่ธนาคารจ่ายสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นเมื่อพนักงานได้ให้บริการ

3.11.1.2 โครงการผลประโยชน์

โครงการผลประโยชน์ของธนาคารประกอบด้วยเงินตอบแทนความชอบในการทำงานภายใต้พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2543 ของที่ระลึกสำหรับพนักงานเกษียณอายุ และเงินบำเหน็จภายใต้กองทุนบำเหน็จผู้ปฏิบัติงานธนาคารอาคารสงเคราะห์ ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงของการจ้างงาน

จำนวนเงินสำหรับหนี้สินดังกล่าวในอนาคตขึ้นกับฐานเงินเดือน และจำนวนปีที่พนักงานทำงานให้ธนาคารจนถึงวันที่สิ้นสุดการทำงานในอนาคต หนี้สินที่เกิดจากกฎหมายดังกล่าวรับรู้ด้วยมูลค่ายุติธรรมของประมาณการกระแสเงินสดที่จะต้องจ่ายในอนาคตคิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่ใช้สำหรับช่วงเวลาอายุตามเงื่อนไขที่มีลักษณะและระยะเวลาใกล้เคียงกับหนี้สินที่จะเกิดขึ้นดังกล่าว สำหรับผลประโยชน์ของพนักงานประเภทเงินบำเหน็จภายใต้กองทุนบำเหน็จผู้ปฏิบัติงานธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารรับรู้ประมาณการหนี้สินสำหรับกองทุนบำเหน็จ เท่ากับยอดคงเหลือของกองทุนบำเหน็จและรับรู้เงินสมทบเข้ากองทุนบำเหน็จในแต่ละเดือนตามข้อกำหนดของกองทุนบำเหน็จเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน

3.11.2 ผลประโยชน์ระยะยาวอื่นของพนักงาน

ผลประโยชน์ระยะยาวอื่นของพนักงานของธนาคาร ได้แก่ ของที่ระลึกเนื่องจากปฏิบัติงานเป็นระยะเวลานานตามข้อตกลงของการจ้างงาน

ธนาคารรับรู้ประมาณการหนี้สินผลประโยชน์ของพนักงานประเภทโครงการผลประโยชน์ และผลประโยชน์ระยะยาวอื่น ในงบแสดงฐานะการเงินด้วยมูลค่าปัจจุบันของภาระผูกพันผลประโยชน์ของพนักงานสุทธิจากต้นทุนบริการในอดีตที่ยังไม่รับรู้ และรับรู้ค่าใช้จ่ายโครงการผลประโยชน์ในงวดนี้เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2554 ประมาณการหนี้สินผลประโยชน์ของพนักงานประเภทโครงการผลประโยชน์และผลประโยชน์ระยะยาวอื่นของพนักงาน คำนวณโดยใช้เทคนิคประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยด้วยวิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) อันเป็นประมาณการจากมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดของผลประโยชน์ที่คาดว่าจะต้องจ่ายในอนาคต โดยคำนวณบนพื้นฐานของเงินเดือนพนักงาน อัตราการลาออก อัตรามรณะ อายุงาน และปัจจัยอื่น ๆ

3.12 สัญญาเช่าระยะยาว

สัญญาเช่าที่มีความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ได้โอนให้ธนาคารในฐานะผู้เช่าถือเป็นสัญญาเช่าการเงิน สัญญาเช่าการเงินจะบันทึกเป็นสินทรัพย์ด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่เช่าหรือมูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่าแล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า สินทรัพย์ที่ได้มาตามสัญญาเช่าการเงินจะคิดค่าเสื่อมราคาตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ที่เช่า ภาระผูกพันตามสัญญาเช่าหักค่าใช้จ่ายทางการเงินจะรับรู้เป็นหนี้สิน ส่วนค่าเช่าที่ชำระจะแยกเป็นส่วนที่จะหักจากหนี้สินตามสัญญา เพื่อทำให้อัตราดอกเบี้ยแต่ละงวดเป็นอัตราดอกเบี้ยคงที่สำหรับยอดคงเหลือของหนี้สิน และส่วนที่เป็นค่าใช้จ่ายทางการเงินจะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

สัญญาเช่าระยะยาวเพื่อเช่าทรัพย์สินโดยที่ความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ยังคงอยู่กับผู้ให้เช่าถือเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นโดยวิธีเส้นตรงตลอดอายุสัญญา

3.13 ตราสารอนุพันธ์

ธนาคารได้ใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย เครื่องมือทางการเงินที่ใช้คือสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Swap) โดยมีข้อกำหนดอัตราดอกเบี้ยขั้นสูงและเงื่อนไขยกเลิกสัญญา

ธนาคารแสดงรายการสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย เป็นรายการนอกงบแสดงฐานะการเงิน ตามมูลค่าที่ตราไว้

ผลต่างที่ได้รับหรือต้องจ่ายชำระตามสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย บันทึกเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยตลอดอายุของสัญญา

3.14 รายการสุทธิระหว่างกัน

สินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินจะนำมาหักกลบและแสดงจำนวนสุทธิในงบแสดงฐานะการเงินได้ก็ต่อเมื่อธนาคารมีสิทธิทางกฎหมายในการนำจำนวนที่รับรู้ไว้ในงบแสดงฐานะการเงินมาหักกลบลบหนี้กันและธนาคารมีความตั้งใจที่จะรับหรือจ่ายชำระจำนวนที่รับรู้ไว้ในงบแสดงฐานะการเงินด้วยยอดสุทธิ หรือตั้งใจที่จะรับประโยชน์จากสินทรัพย์ในเวลาเดียวกับที่จ่ายชำระหนี้สิน

3.15 รายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน หมายถึง บุคคลหรือกิจการที่มีอำนาจควบคุมธนาคารรวมถึงบุคคลหรือกิจการที่ธนาคารมีอำนาจควบคุมไม่ว่าจะเป็นโดยทางตรงหรือทางอ้อมหรือมีอิทธิพลอย่างเป็นสาระสำคัญในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายทางการเงินและการดำเนินงาน นอกจากนี้บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันยังรวมถึงการอยู่ภายใต้การควบคุมหรืออยู่ภายใต้อิทธิพลร่วมกัน

ธนาคารเป็นรัฐวิสาหกิจภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง ธนาคารมีรายการทางธุรกิจกับรัฐวิสาหกิจอื่น ๆ ซึ่งอาจจะอยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกันโดยรัฐบาลไทย ทั้งทางตรงผ่านทางหน่วยงานรัฐบาล หรือทางอ้อมโดยผ่านบริษัทร่วมหรือองค์กรอื่น ๆ ราคาและเงื่อนไขในการให้บริการกับหน่วยงานภาครัฐเป็นไปตามเกณฑ์ทางการค้าปกติ

ดังนั้น ธนาคารจึงไม่จำเป็นต้องรวบรวมและเปิดเผยรายการค้ากับรัฐวิสาหกิจอื่นและหน่วยงานภาครัฐไว้ในรายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

รายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ได้แก่ ผู้บริหารและกรรมการของธนาคาร ซึ่งมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการวางแผน สั่งการ และควบคุมการดำเนินงานของธนาคาร ธนาคารกำหนดราคาสำหรับรายการค้ากับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันตามที่ธนาคารประกาศแก่สาธารณชนเป็นปกติธุรกิจและเป็นเงื่อนไขการค้าทั่วไป

3.16 มูลค่ายุติธรรมของตราสารการเงิน

มูลค่ายุติธรรม หมายถึง มูลค่าที่ธนาคารคาดว่าจะได้รับจากการขายสินทรัพย์ทางการเงินออกไป หรือมูลค่าที่คาดว่าจะต้องจ่ายเพื่อการไถ่ถอนหนี้สินทางการเงิน โดยใช้ราคาตลาดหรือราคาประเมินจากการคำนวณตามหลักการของตลาดเงินที่ใช้กันทั่วไป

วิธีการและข้อสมมติฐานที่ธนาคารใช้ในการประมาณมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินตามที่เปิดเผย มีดังนี้

เงินสด รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน เงินรับฝาก หนี้สินจ่ายคืนเมื่อทวงถาม เงินกู้ยืม ภาระของธนาคารจากการรับรอง และรายการนอกงบแสดงฐานะการเงิน - ภาระผูกพันทั้งสิ้น แสดงมูลค่ายุติธรรมโดยประมาณตามจำนวนเงินที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน

เงินลงทุน แสดงมูลค่ายุติธรรมโดยประมาณจากราคาตามบัญชีสุทธิ

เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับ แสดงมูลค่ายุติธรรมโดยประมาณจากยอดเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับทั้งสิ้น (รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับ) ตามจำนวนเงินที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงินหักค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

4. การบริหารความเสี่ยง

4.1 ข้อมูลความเสี่ยงของธนาคาร

4.1.1 ความเสี่ยงด้านเครดิต

ความเสี่ยงด้านเครดิต คือ โอกาสหรือความน่าจะเป็นที่คู่สัญญาของธนาคาร (Counterparty) ไม่สามารถปฏิบัติตามภาระที่ตกลงไว้กับธนาคาร รวมถึงโอกาสที่คู่ค้าจะถูกปรับลดอันดับความเสี่ยงด้านเครดิต ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อรายได้และเงินกองทุนของธนาคาร

ในส่วนการพิจารณาให้สินเชื่อนั้น ธนาคารมีนโยบายสินเชื่อ (Credit Policy) ซึ่งเป็นกรอบการดำเนินงานที่กำหนดขอบเขตวัตถุประสงค์ของการให้สินเชื่อเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ และตัดสินใจในการให้สินเชื่อเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยคำนึงถึงผลตอบแทนทางธุรกิจ ภาวะการแข่งขัน ความรับผิดชอบต่อสังคม และระดับความเสี่ยงที่ธนาคารยอมรับได้ ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดแนวทางการรับความเสี่ยงสินเชื่อ (Credit Risk Guideline) 2 ประเภท คือ แนวทางการรับความเสี่ยงทั่วไป (Credit Risk - General Guideline) เช่น การออกผลิตภัณฑ์สินเชื่อ การตรวจสอบเครดิตบูโร การกำหนดวงเงินให้สินเชื่อต่อหลักประกัน (LTV) ระยะเวลาการให้กู้ กำหนดการจ่ายดอกเบี้ยและชำระคืนเงินต้น การตั้งวงเงินสินเชื่อหลังจากได้รับอนุมัติสินเชื่อ การเรียกเก็บหนี้และการติดตามทวงหนี้ รวมถึงมีกระบวนการในการสอบทานสินเชื่อของลูกค้า และติดตามดูแลสินเชื่อที่ผ่านการอนุมัติแล้วอย่างสม่ำเสมอ และแนวทางการรับความเสี่ยงเฉพาะด้าน (Credit Risk - Specific Guidelines) เช่น กำหนด LTV สูงกว่าเกณฑ์ปกติ ธนาคารมีแนวทางการรับความเสี่ยงโดยให้มีการค้ำประกันโดยผู้ประกอบการ หรือการพิจารณาประวัติการผ่อนชำระหนี้สม่ำเสมอ เป็นต้น

โดยในกระบวนการวิเคราะห์สินเชื่อจะแบ่งออกเป็น

1) การตรวจสอบคุณสมบัติและการวิเคราะห์เบื้องต้นของผู้กู้ในภาพรวม การตรวจสอบคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด การตรวจสอบคุณสมบัติเรื่องข้อมูลรายได้ การตรวจสอบเกณฑ์หลักประกันในเบื้องต้น การพิจารณาเบื้องต้นจากปัจจัยภายนอกอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้

2) กระบวนงานวิเคราะห์และพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ (Credit Analysis) โดยพิจารณาข้อมูลที่ผ่านการพิจารณาตรวจสอบจาก SPOKES และข้อมูลหลักประกันตามรายงานประเมิน และมีการอนุมัติโดยนำเครื่องมือ Credit Scoring มาใช้ประกอบการพิจารณาสินเชื่อรายย่อยอย่างมีประสิทธิภาพ ได้มาตรฐาน ลดโอกาสความผิดพลาดจากการใช้ดุลยพินิจในการให้สินเชื่อ นอกจากนี้ ธนาคารยังมีการกำหนดระดับการกระจุกตัวของสินเชื่อสูงสุด (Concentration Limits) ของแต่ละลักษณะการกระจุกตัว เพื่อให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย

ในกรณีของเงินให้สินเชื่อที่ปรากฏอยู่ในงบแสดงฐานะการเงิน ผลเสียหายสูงสุดของความเสี่ยงด้านเครดิตที่อาจจะเกิดขึ้นได้ของธนาคารคือมูลค่าตามบัญชีสุทธิของเงินให้สินเชื่อในงบแสดงฐานะการเงินหลังจากหักค่าเผื่อผลขาดทุนต่าง ๆ แล้ว โดยยังไม่ได้คำนึงถึงมูลค่าของหลักประกันใด ๆ นอกจากนี้ความเสี่ยงด้านเครดิตยังอาจเกิดจากภาระผูกพันของรายการนอกงบแสดงฐานะการเงินด้วย

สำหรับการกระจุกตัวทางภูมิศาสตร์ที่สำคัญของความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อของธนาคารนั้น เนื่องจากธุรกรรมทั้งหมดของธนาคารนั้นเป็นธุรกรรมภายในประเทศ ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกระจุกตัวของความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อสำหรับสินทรัพย์ทางการเงินที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงิน

4.1.2 ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย

ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย คือ ความเสี่ยงที่รายได้หรือเงินกองทุนได้รับผลกระทบในทางลบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยของรายการสินทรัพย์ หนี้สิน และรายการนอกงบแสดงฐานะการเงินทั้งหมดที่มีความอ่อนไหวต่ออัตราดอกเบี้ย (Rate Sensitive Items) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ (Net Interest Income) และรายได้ ค่าใช้จ่ายอื่นที่สัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ย

อัตราดอกเบี้ยทางด้านสินทรัพย์ โดยเฉพาะเงินให้สินเชื่อจะมีการกำหนดจากอัตราดอกเบี้ยเป็นอัตราดอกเบี้ยแบบลอยตัวชนิด MOR, MRR และ MLR เป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นการลงทุนในพันธบัตรที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่ตามระยะเวลาที่กำหนดส่วนด้านหนี้สิน โดยเฉพาะเงินรับฝากตามระบบตลาดการเงินของประเทศไทยส่วนใหญ่จะประกอบด้วย เงินฝากประเภทออมทรัพย์ที่เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัว และเงินฝากประจำที่เป็นอัตราดอกเบี้ยคงที่ระยะสั้น

ธนาคารบริหารความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย โดยการวัดและประเมินมูลค่าความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำธุรกรรม (Net Interest Income Sensitivity) และการทดสอบวิเคราะห์ความแตกต่างผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย (Repricing Gap Scenarios Analysis) อย่างสม่ำเสมอรวมถึงทดสอบสถานการณ์จำลอง (Stress Testing) เพื่อประเมินความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย โดยหน่วยงานที่ทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยเป็นผู้รับผิดชอบซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อลดความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย ผ่านเครื่องมือและระบบการชี้วัดความเสี่ยงให้สอดคล้องกับความเสี่ยงตามขนาด และความซับซ้อนของธุรกรรมของธนาคาร นอกจากนี้เพื่อให้ระบบการบริหารความเสี่ยงมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ธนาคารจึงมีการทบทวนเครื่องมือ และนโยบายในการบริหารความเสี่ยงของธนาคารอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้การบริหารความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการบริหารสินทรัพย์ หนี้สิน และการเงินของธนาคาร

ข้อมูลเบื้องต้นของอัตราดอกเบี้ยคงที่และอัตราดอกเบี้ยลอยตัวของเงินให้สินเชื่อ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	2559	2558
อัตราดอกเบี้ยคงที่	275,377.06	294,483.21
อัตราดอกเบี้ยลอยตัว	661,523.39	568,349.09
รวมเงินให้สินเชื่อ	936,900.45	862,832.30

เงินให้สินเชื่อประกอบด้วย เงินให้สินเชื่อตามธุรกรรมปกติ จำนวน 909,253.22 ล้านบาท และ 846,553.33 ล้านบาท และเงินให้สินเชื่อตามธุรกรรมนโยบายรัฐ จำนวน 27,647.23 ล้านบาท และ 16,278.97 ล้านบาท ตามลำดับ

อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของเครื่องมือทางการเงินที่สำคัญ มีอัตราประมาณ ดังต่อไปนี้

	2559	2558
สินทรัพย์ทางการเงิน		
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	ร้อยละ 1.79	ร้อยละ 1.64
เงินลงทุน	ร้อยละ 1.48	ร้อยละ 1.80
เงินให้สินเชื่อ	ร้อยละ 5.05	ร้อยละ 5.11
หนี้สินทางการเงิน		
เงินรับฝากที่เป็นเงินบาท	ร้อยละ 1.93	ร้อยละ 2.55
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	ร้อยละ 0.02	ร้อยละ 0.03
ตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม	ร้อยละ 3.44	ร้อยละ 4.00

4.1.3 ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง

ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการที่ธนาคารไม่สามารถชำระหนี้สินและภาระผูกพันเมื่อถึงกำหนด เนื่องจากไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสดได้ หรือไม่สามารถจัดหาเงินทุนได้เพียงพอกับปริมาณความต้องการใช้เงินของธนาคารได้ทันเวลา หรือสามารถจัดหาเงินทุนได้ แต่ด้วยต้นทุนที่สูงเกินกว่าระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อรายได้และเงินกองทุนทั้งจากการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายในและภายนอก รวมถึงความไม่เหมาะสมของโครงสร้างสินทรัพย์และหนี้สินของธนาคาร

ธนาคารบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องโดยปฏิบัติตามกฎระเบียบการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดหรือระเบียบข้อบังคับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีฝ่ายบริหารการเงินเป็นผู้รับผิดชอบบริหารสภาพคล่องของธนาคารในการจัดหาแหล่งเงินทุนทั้งระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงการบริหารการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่อง ทั้งนี้เพื่อให้ธนาคารมั่นใจว่าฐานะสภาพคล่องเหมาะสมและเพียงพอสอดคล้องกับภาวะตลาดในปัจจุบันและในอนาคต โดยการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการบริหารสินทรัพย์ หนี้สิน และการเงินของธนาคาร

ตารางต่อไปนี้แสดงสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 แยกตามระยะเวลาที่ครบกำหนดของสัญญา

หน่วย : ล้านบาท

	2559					
	ครบกำหนดภายใน 1 เดือน	1 ถึง 3 เดือน	3 ถึง 12 เดือน	มากกว่า 1 ปี	ไม่มีกำหนดระยะเวลา	รวม
สินทรัพย์ทางการเงิน						
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ	40,421.09	-	-	-	-	40,421.09
เงินลงทุนสุทธิ	-	28,702.42	13,189.96	-	37.50	41,929.88
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ	3,729.03	13,141.75	33,300.94	830,543.49	-	880,715.21
รวม	44,150.12	41,844.17	46,490.90	830,543.49	37.50	963,066.18
หนี้สินทางการเงิน						
เงินรับฝาก	246,586.30	115,925.10	289,410.33	128,865.12	-	780,786.85
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ	-	-	13,789.08	2,167.64	-	15,956.72
หนี้สินจ่ายคืนเมื่อทวงถาม	1,490.98	-	-	-	-	1,490.98
ตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม	-	3,800.00	6,500.00	92,800.00	-	103,100.00
รวม	248,077.28	119,725.10	309,699.41	223,832.76	-	901,334.55

หน่วย : ล้านบาท

	2558					
	ครบกำหนดภายใน 1 เดือน	1 ถึง 3 เดือน	3 ถึง 12 เดือน	มากกว่า 1 ปี	ไม่มีกำหนดระยะเวลา	รวม
สินทรัพย์ทางการเงิน						
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ	39,381.06	-	-	-	-	39,381.06
เงินลงทุนสุทธิ	5,997.14	9,194.15	13,119.39	-	37.50	28,348.18
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ	3,410.98	12,333.94	31,000.88	771,429.95	-	818,175.75
รวม	48,789.18	21,528.09	44,120.27	771,429.95	37.50	885,904.99
หนี้สินทางการเงิน						
เงินรับฝาก	241,044.59	118,450.07	294,688.06	72,297.94	-	726,480.66
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ	-	-	-	17,323.02	-	17,323.02
หนี้สินจ่ายคืนเมื่อทวงถาม	1,117.50	-	-	-	-	1,117.50
ตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม	-	1,000.00	6,000.00	77,100.00	-	84,100.00
รวม	242,162.09	119,450.07	300,688.06	166,720.96	-	829,021.18

4.2 มูลค่ายุติธรรมของตราสารการเงิน

ข้อมูลต่อไปนี้เป็นการสรุปยอดคงเหลือตามที่ปรากฏในงบการเงินและการประมาณการมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทตราสารการเงิน	2559		2558	
	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่ายุติธรรม
สินทรัพย์ทางการเงิน :				
เงินสด	4,208.09	4,208.09	4,359.62	4,359.62
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ	40,421.09	40,421.09	39,381.06	39,381.06
เงินลงทุนสุทธิ	41,929.88	41,929.88	28,348.18	28,348.18
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ	880,715.21	880,715.21	818,175.75	818,175.75
รวม	967,274.27	967,274.27	890,264.61	890,264.61
หนี้สินทางการเงิน :				
เงินรับฝาก	780,786.85	780,786.85	726,480.66	726,480.66
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ	15,956.72	15,956.72	17,323.02	17,323.02
หนี้สินจ่ายคืนเมื่อทวงถาม	1,490.98	1,490.98	1,117.50	1,117.50
ตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม	103,100.00	103,100.00	84,100.00	84,100.00
รวม	901,334.55	901,334.55	829,021.18	829,021.18

4.3 การดำรงเงินกองทุน

หน่วย : ล้านบาท

	2559	2558
เงินกองทุนชั้นที่ 1		
ทุนชำระแล้ว	20,320.33	20,320.33
สำรองตามกฎหมาย	19,279.14	17,539.19
เงินสำรองที่จัดสรรจากกำไรสุทธิ	1,200.00	1,200.00
กำไรสุทธิคงเหลือจากการจัดสรร	16,972.42	14,237.85
รวมเงินกองทุนชั้นที่ 1	57,771.89	53,297.37
เงินกองทุนชั้นที่ 2		
เงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นปกติ	884.87	943.00
รวมเงินกองทุนชั้นที่ 2	884.87	943.00
เงินกองทุนทั้งสิ้น	58,656.76	54,240.37

ธนาคารได้คำนวณเงินกองทุนตามหลักเกณฑ์ Basel I ตามแนวทางประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งธนาคารดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 8.5 โดยมีเงื่อนไขว่าเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต้องเป็นอัตราส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4.25 ของสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 ธนาคารดำรงเงินกองทุน เป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้น ตามแนวทางและวิธีการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ดังนี้

	อัตราร้อยละ	
	2559	**2558**
เงินกองทุนทั้งสิ้น	15.18	14.90
เงินกองทุนชั้นที่ 1	14.96	14.64

5. ประมาณการและข้อสมมติฐาน

ในการจัดทำงบการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ผู้บริหารต้องใช้ดุลยพินิจ การประมาณการและตั้งข้อสมมติฐานหลายประการ ซึ่งมีผลกระทบต่อการกำหนดนโยบายการบัญชีและการรายงานจำนวนเงินที่เกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่าย ซึ่งผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณไว้

ประมาณการและข้อสมมติฐานที่ใช้จะได้รับการทบทวนอย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีจะบันทึกในงวดบัญชีที่ประมาณการดังกล่าวได้รับการทบทวน และในอนาคตที่ได้รับผลกระทบ ข้อมูลเกี่ยวกับความไม่แน่นอนของประมาณการและข้อสมมติฐานที่สำคัญในการกำหนดนโยบายการบัญชีมีผลกระทบสำคัญต่อการรับรู้จำนวนเงินในงบการเงิน

6. ข้อมูลเพิ่มเติม

6.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด (ข้อมูลเพิ่มเติมงบกระแสเงินสด)

หน่วย : ล้านบาท

	2559		2558	
เงินสด		4,208.09		4,359.62
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	40,421.09		39,381.06	
หัก เงินฝากธนาคารประเภทประจำเกิน 3 เดือน	14.83	40,406.26	16.75	39,364.31
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด		44,614.35		43,723.93

6.2 รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ (สินทรัพย์)

หน่วย : ล้านบาท

	2559			2558		
	เมื่อทวงถาม	มีระยะเวลา	รวม	เมื่อทวงถาม	มีระยะเวลา	รวม
ในประเทศ						
ธนาคารแห่งประเทศไทย	2.46	174.00	176.46	1.78	3,880.00	3,881.78
ธนาคารพาณิชย์	24.69	40,200.00	40,224.69	59.41	35,420.00	35,479.41
สถาบันการเงินเฉพาะกิจ	0.69	14.83	15.52	0.37	16.75	17.12
รวม	27.84	40,388.83	40,416.67	61.56	39,316.75	39,378.31
บวก ดอกเบี้ยค้างรับ	-	4.42	4.42	-	2.75	2.75
รวมในประเทศ	27.84	40,393.25	40,421.09	61.56	39,319.50	39,381.06

6.3 เงินลงทุนสุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

	2559	2558
	ราคาทุน/ราคาทุนตัดจำหน่าย	ราคาทุน/ราคาทุนตัดจำหน่าย
ตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด		
พันธบัตรรัฐบาล	41,892.38	28,310.68
เงินลงทุนทั่วไป		
ตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด	37.50	37.50
รวมเงินลงทุนสุทธิ	41,929.88	28,348.18

ตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดเป็นการลงทุนในหุ้นสามัญของ บริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด ซึ่งประกอบธุรกิจบริการให้ข้อมูลทางด้านเครดิต

6.4 เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ

6.4.1 จำแนกตามประเภทสินเชื่อ

หน่วย : ล้านบาท

	2559	2558
เงินเบิกเกินบัญชี	2,490.08	2,540.79
เงินให้กู้ยืมรายย่อย	904,921.79	842,252.69
ลูกหนี้ดำเนินคดีรอรับคืน	1,841.35	1,759.85
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้	909,253.22	846,553.33
บวก ดอกเบี้ยค้างรับ	3,746.72	3,673.45
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับ	912,999.94	850,226.78
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ		
1. เงินสำรองขั้นต่ำตามเกณฑ์ ธปท.		
- รายสินเชื่อ	14,750.31	14,721.21
2. เงินสำรองส่วนเกิน (หมายเหตุข้อ 6.4.4)	44,874.82	33,317.55
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ	853,374.81	802,188.02

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 ธนาคารจำหน่ายกลุ่มลูกหนี้ที่ดำเนินการขายทรัพย์ทอดตลาดแล้ว แต่ทรัพย์ไม่พอชำระหนี้ที่พ้นระยะเวลาบังคับคดีออกจากเงินให้สินเชื่อไปจัดประเภทในสินทรัพย์อื่น โดยโอนคู่กับค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้ จำนวน 7,585 ราย เป็นเงินจำนวน 873.33 ล้านบาท และ 17,734 ราย เป็นเงินจำนวน 945.23 ล้านบาท ตามลำดับ

ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 เงินให้สินเชื่อ จำนวน 853,374.81 ล้านบาท และ 802,188.02 ล้านบาท ตามลำดับ ประกอบด้วยเงินให้สินเชื่อที่เกิดจากการทำธุรกรรมเพื่อสนับสนุนมาตรการการเงินการคลังของภาครัฐ แต่มิใช่เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ (PSA) เป็นจำนวน 61,938.52 ล้านบาท และ 50,707.43 ล้านบาท โดยจำแนกตามรายโครงการ ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	2559	2558
โครงการบ้าน ธอส. เพื่อสานรัก ปี 2558	5,453.59	5,203.91
โครงการบ้าน ธอส. เพื่อสานรัก ปี 2559	10,437.34	-
โครงการสินเชื่อที่อยู่อาศัยเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้	1,664.37	796.81
โครงการบ้าน ธอส. เพื่อข้าราชการ	10,378.30	-
โครงการบ้านกตัญญูเลี้ยงดูบุพการี	441.93	-
โครงการบ้านเอื้ออาทร	33,562.99	44,706.71
รวม	61,938.52	50,707.43

6.4.2 จำแนกตามสกุลเงินและถิ่นที่อยู่ของลูกหนี้

หน่วย : ล้านบาท

	2559			2558		
	ในประเทศ	ต่างประเทศ	รวม	ในประเทศ	ต่างประเทศ	รวม
เงินบาท	909,253.22	-	909,253.22	846,553.33	-	846,553.33

6.4.3 จำแนกตามประเภทธุรกิจและการจัดชั้น

หน่วย : ล้านบาท

	2559					
	ปกติ	กล่าวถึงเป็นพิเศษ	ต่ำกว่ามาตรฐาน	สงสัย	สงสัยจะสูญ	รวม
สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย	809,106.20	53,041.29	7,085.50	8,552.39	31,467.84	909,253.22
รวม	809,106.20	53,041.29	7,085.50	8,552.39	31,467.84	909,253.22

หน่วย : ล้านบาท

	2558					
	ปกติ	กล่าวถึงเป็นพิเศษ	ต่ำกว่ามาตรฐาน	สงสัย	สงสัยจะสูญ	รวม
สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย	754,682.55	45,168.97	9,353.03	9,080.29	28,268.49	846,553.33
รวม	754,682.55	45,168.97	9,353.03	9,080.29	28,268.49	846,553.33

6.4.4 จำแนกตามประเภทการจัดชั้น

หน่วย : ล้านบาท

	2559			
	เงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับ	ยอดสุทธิที่ใช้ในการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	อัตราที่ใช้ในการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ (%)	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ
1. เงินสำรองขั้นต่ำตามเกณฑ์ ธปท.				
- จัดชั้นปกติ	812,446.84	93,528.05	1	935.28
- จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ	53,447.37	20,529.86	2	410.59
- จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	7,085.50	1,919.35	100	1,919.35
- จัดชั้นสงสัย	8,552.39	2,233.51	100	2,233.51
- จัดชั้นสงสัยจะสูญ	31,467.84	9,251.58	100	9,251.58
รวม				14,750.31
2. เงินสำรองส่วนเกิน				44,874.82
รวม	912,999.94	127,462.35		59,625.13

6.4.4 จำแนกตามประเภทการจัดชั้น (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

	2558			
	เงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับ	ยอดสุทธิที่ใช้ในการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	อัตราที่ใช้ในการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ (%)	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ
1. เงินสำรองขั้นต่ำตามเกณฑ์ ธปท.				
- จัดชั้นปกติ	758,001.04	99,241.43	1	992.41
- จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ	45,523.93	17,270.83	2	345.42
- จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	9,353.03	2,597.28	100	2,597.28
- จัดชั้นสงสัย	9,080.29	2,302.58	100	2,302.58
- จัดชั้นสงสัยจะสูญ	28,268.49	8,483.52	100	8,483.52
รวม				14,721.21
2. เงินสำรองส่วนเกิน				33,317.55
รวม	850,226.78	129,895.64		48,038.76

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 ธนาคารมีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ จำนวน 59,625.13 ล้านบาท และ 48,038.76 ล้านบาท (หมายเหตุ ข้อ 6.5) ตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญจำนวนดังกล่าวได้รวมเงินสำรองส่วนเกิน จำนวน 44,874.82 ล้านบาท และ 33,317.55 ล้านบาท ตามลำดับ โดยธนาคารกันเงินสำรองเพิ่มตามเกณฑ์คุณภาพสำหรับลูกหนี้ด้อยคุณภาพรายย่อย เพื่อให้ธนาคารสามารถรองรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคต กรณีต้องกันสำรองเพิ่มตามเกณฑ์คุณภาพโดยพิจารณาเป็นอัตราส่วนต่อเงินให้สินเชื่อในอัตราที่เหมาะสมตามนโยบายของธนาคารซึ่งมีการทบทวนทุกปี

เงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับที่จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน จัดชั้นสงสัย และจัดชั้นสงสัยจะสูญตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารระงับการรับรู้รายได้ ซึ่งถือเป็นสินเชื่อด้อยคุณภาพ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 จำนวน 47,105.73 ล้านบาท และ 46,701.81 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5.16 และ 5.50 ตามลำดับ

6.5 ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

หน่วย : ล้านบาท

	2559						
	ปกติ	กล่าวถึงเป็นพิเศษ	ต่ำกว่ามาตรฐาน	สงสัย	สงสัยจะสูญ	ค่าเผื่อฯ ที่กันเพิ่ม	รวม
ยอดต้นงวด	992.41	345.42	2,597.28	2,302.58	8,483.52	33,317.55	48,038.76
หนี้สงสัยจะสูญ	(57.13)	65.17	(677.93)	(69.07)	1,694.70	11,557.27	12,513.01
หนี้สูญตัดบัญชี	-	-	-	-	(926.64)	-	(926.64)
ยอดปลายงวด	935.28	410.59	1,919.35	2,233.51	9,251.58	44,874.82	59,625.13

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 ธนาคารได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้น จำนวน 12,513.01 ล้านบาท ประกอบด้วยจำนวนที่ธนาคารกันเงินสำรองตามการจัดชั้นเงินให้สินเชื่อตามเกณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทยเพิ่มขึ้น จำนวน 955.74 ล้านบาท และได้กันเงินสำรองส่วนเกินจากเกณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทยเพิ่มขึ้น จำนวน 11,557.27 ล้านบาท

หน่วย : ล้านบาท

	2558						
	ปกติ	กล่าวถึงเป็นพิเศษ	ต่ำกว่ามาตรฐาน	สงสัย	สงสัยจะสูญ	ค่าเผื่อฯ ที่กันเพิ่ม	รวม
ยอดต้นงวด	1,032.35	365.55	1,553.27	1,704.84	10,205.01	26,893.88	41,754.90
หนี้สงสัยจะสูญ	(39.94)	(20.13)	1,044.01	597.74	(238.72)	6,423.67	7,766.63
หนี้สูญตัดบัญชี	-	-	-	-	(1,482.77)	-	(1,482.77)
ยอดปลายงวด	992.41	345.42	2,597.28	2,302.58	8,483.52	33,317.55	48,038.76

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 ธนาคารได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้น จำนวน 7,766.63 ล้านบาท ประกอบด้วยจำนวนที่ธนาคารกันเงินสำรองตามการจัดชั้นเงินให้สินเชื่อตามเกณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทยเพิ่มขึ้น จำนวน 1,342.96 ล้านบาท และได้กันเงินสำรองส่วนเกินจากเกณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทยเพิ่มขึ้น จำนวน 6,423.67 ล้านบาท

6.6 ทรัพย์สินรอการขายสุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

	2559			
	ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	จำหน่าย	ปลายงวด
ทรัพย์สินที่ได้จากการชำระหนี้				
อสังหาริมทรัพย์	8,209.60	2,803.04	2,022.69	8,989.95
อื่น ๆ	13.08	-	13.08	-
รวมทรัพย์สินรอการขาย	8,222.68	2,803.04	2,035.77	8,989.95
(หัก) ค่าเผื่อการด้อยค่า	(3,557.92)	(569.13)	(314.54)	(3,812.51)
รวมทรัพย์สินรอการขายสุทธิ	4,664.76	2,233.91	1,721.23	5,177.44

หน่วย : ล้านบาท

	2558			
	ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	จำหน่าย	ปลายงวด
ทรัพย์สินที่ได้จากการชำระหนี้				
อสังหาริมทรัพย์	7,481.86	2,567.70	1,839.96	8,209.60
อื่น ๆ	13.08	-	-	13.08
รวมทรัพย์สินรอการขาย	7,494.94	2,567.70	1,839.96	8,222.68
(หัก) ค่าเผื่อการด้อยค่า	(3,573.20)	(74.42)	(89.70)	(3,557.92)
รวมทรัพย์สินรอการขายสุทธิ	3,921.74	2,493.28	1,750.26	4,664.76

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 ธนาคารมีทรัพย์สินรอการขาย จำนวน 5,177.44 ล้านบาท และ 4,664.76 ล้านบาท ตามลำดับ ในจำนวนดังกล่าวได้รวมทรัพย์สินรอการขายที่อยู่ระหว่างดำเนินการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ จำนวน 1,864.13 ล้านบาท และ 1,130.51 ล้านบาท ตามลำดับ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 ธนาคารได้จำหน่ายทรัพย์สินรอการขาย จำนวน 2,035.77 ล้านบาท ธนาคารมีกำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย จำนวน 812.51 ล้านบาท

อสังหาริมทรัพย์ที่ได้จากการชำระหนี้ เป็นมูลค่าที่ประเมินราคาโดยผู้ประเมินภายนอก จำนวน 13,423.89 ล้านบาท และมูลค่าที่ประเมินราคาโดยผู้ประเมินภายใน จำนวน 726.97 ล้านบาท

6.7 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

	2559								
	ราคาทุน				ค่าเสื่อมราคาสะสม				ยอด
	ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปลายงวด	ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปลายงวด	สุทธิ
ที่ดิน	683.21	-	1.52	681.69	-	-	-	-	681.69
อาคาร	3,305.91	74.69	3.21	3,377.39	2,149.91	138.38	2.37	2,285.92	1,091.47
อุปกรณ์	2,191.00	299.00	422.94	2,067.06	1,770.17	169.93	420.74	1,519.36	547.70
อื่น ๆ	490.28	461.05	381.66	569.67	71.62	1.36	-	72.98	496.69
	6,670.40	834.74	809.33	6,695.81	3,991.70	309.67	423.11	3,878.26	2,817.55
ค่าเสื่อมราคา									309.67

หน่วย : ล้านบาท

	2558								
	ราคาทุน				ค่าเสื่อมราคาสะสม				ยอด
	ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปลายงวด	ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปลายงวด	สุทธิ
ที่ดิน	683.21	-	-	683.21	-	-	-	-	683.21
อาคาร	3,277.30	29.69	1.08	3,305.91	2,013.00	136.91	-	2,149.91	1,156.00
อุปกรณ์	2,085.66	125.96	20.62	2,191.00	1,657.78	117.45	5.06	1,770.17	420.83
อื่น ๆ	432.35	293.05	235.12	490.28	69.65	1.97	-	71.62	418.66
	6,478.52	448.70	256.82	6,670.40	3,740.43	256.33	5.06	3,991.70	2,678.70
ค่าเสื่อมราคา									256.33

ที่ดิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 มีจำนวน 681.69 ล้านบาท และ 683.21 ล้านบาท ในจำนวนนี้มีที่ดินที่มีภาระจำยอมให้องค์การรถไฟฟ้ามหานครใช้พื้นที่ใต้ดินบริเวณลานจอดรถที่สำนักงานใหญ่ เนื้อที่ 2 ไร่ 142 ตารางวา ราคาตามบัญชี 7.21 ล้านบาท ตั้งแต่ปี 2543 โดยไม่มีกำหนดระยะเวลา ธนาคารได้รับเงินชดเชยจากการใช้พื้นที่ดังกล่าว 75.36 ล้านบาท โดยรับรู้เป็นรายได้ทั้งจำนวน ณ วันที่ได้รับเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 ราคาทุนของยานพาหนะภายใต้สัญญาเช่าการเงินมีจำนวน 9.65 ล้านบาท และมีมูลค่าตามบัญชีจำนวน 7.31 ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 ราคาทุนของทรัพย์สินที่ตัดค่าเสื่อมราคาหมดแล้วแต่ยังคงใช้งานอยู่ มีดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	2559	2558
อาคาร	713.90	632.73
อุปกรณ์	1,066.61	1,405.89
รวม	1,780.51	2,038.62

6.8 สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่นสุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

	2559								
	ราคาทุน				ค่าตัดจำหน่ายสะสม				ยอดสุทธิ
	ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปลายงวด	ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปลายงวด	
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	1,071.69	66.82	-	1,138.51	893.07	81.21	-	974.28	164.23
	1,071.69	66.82	-	1,138.51	893.07	81.21	-	974.28	164.23
ค่าตัดจำหน่าย									81.21

หน่วย : ล้านบาท

	2558								
	ราคาทุน				ค่าตัดจำหน่ายสะสม				ยอดสุทธิ
	ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปลายงวด	ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ปลายงวด	
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	977.14	102.73	8.18	1,071.69	801.97	91.10	-	893.07	178.62
	977.14	102.73	8.18	1,071.69	801.97	91.10	-	893.07	178.62
ค่าตัดจำหน่าย									91.10

6.9 สินทรัพย์อื่นสุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

	2559		
	สินทรัพย์อื่น	หัก ค่าเผื่อการด้อยค่า	สินทรัพย์อื่นสุทธิ
สิทธิเรียกร้อง - ลูกหนี้ดำเนินคดีรอรับคืน	4,358.42	4,358.42	-
ค่าธรรมเนียมรอรับคืน	940.37	940.37	-
ค่าธรรมเนียมเงินให้กู้รายย่อยระยะยาว	392.37	96.05	296.32
ลูกหนี้อื่น	82.70	82.70	-
ค่าเช่าค้างรับ - อสังหาริมทรัพย์	1.28	1.21	0.07
รายได้ค้างรับ	1.11	0.70	0.41
ค่าใช้จ่ายรอตัดบัญชี	23.74	-	23.74
เงินประกันและมัดจำ	62.55	-	62.55
ลูกหนี้รอการชดใช้	365.59	365.59	-
พัสดุคงคลัง	0.57	0.57	-
อื่น ๆ	205.49	-	205.49
รวม	6,434.19	5,845.61	588.58

หน่วย : ล้านบาท

	2558		
	สินทรัพย์อื่น	หัก ค่าเผื่อการด้อยค่า	สินทรัพย์อื่นสุทธิ
สิทธิเรียกร้อง - ลูกหนี้ดำเนินคดีรอรับคืน	4,033.36	4,033.36	-
ค่าธรรมเนียมรอรับคืน	881.20	881.20	-
ค่าธรรมเนียมเงินให้กู้รายย่อยระยะยาว	347.27	87.76	259.51
ลูกหนี้อื่น	84.52	84.52	-
ค่าเช่าค้างรับ - อสังหาริมทรัพย์	1.28	1.21	0.07
รายได้ค้างรับ	11.76	0.70	11.06
ค่าใช้จ่ายรอตัดบัญชี	22.05	-	22.05
เงินประกันและมัดจำ	58.26	-	58.26
ลูกหนี้รอการชดใช้	365.59	365.59	-
พัสดุคงคลัง	13.05	13.05	-
อื่น ๆ	146.06	-	146.06
รวม	5,964.40	5,467.39	497.01

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 มีลูกหนี้รอการชดใช้ จำนวน 365.59 ล้านบาท เป็นลูกหนี้ที่เกิดจากการกระทำทุจริตของพนักงาน ธนาคารได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเต็มจำนวนแล้ว

6.10 เงินรับฝากที่เป็นเงินบาท

6.10.1 จำแนกตามประเภทเงินรับฝาก

หน่วย : ล้านบาท

	2559	2558
จ่ายคืนเมื่อทวงถาม	581.72	652.96
ออมทรัพย์	177,786.45	154,880.76
จ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา	602,418.68	570,946.94
รวม	780,786.85	726,480.66

6.10.2 จำแนกตามสกุลเงินและถิ่นที่อยู่ของผู้ฝาก

หน่วย : ล้านบาท

	2559			2558		
	ในประเทศ	ต่างประเทศ	รวม	ในประเทศ	ต่างประเทศ	รวม
เงินบาท	780,786.85	-	780,786.85	726,480.66	-	726,480.66

6.11 รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ (หนี้สิน)

หน่วย : ล้านบาท

	2559			2558		
	เมื่อทวงถาม	มีระยะเวลา	รวม	เมื่อทวงถาม	มีระยะเวลา	รวม
ในประเทศ						
- ธนาคารแห่งประเทศไทย	-	15,956.72	15,956.72	-	17,323.02	17,323.02
รวม	-	15,956.72	15,956.72	-	17,323.02	17,323.02

รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ จำนวน 15,956.72 ล้านบาท เป็นเงินกู้โครงการช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัยจากธนาคารแห่งประเทศไทย ตามพระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย พ.ศ. 2555 ลงวันที่ 26 มกราคม 2555 และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สกง.12/2555 ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2555 เรื่อง การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย ปี 2554 วงเงินตามโครงการทั้งสิ้น 300,000 ล้านบาท เป็นเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้สถาบันการเงินกู้ยืมไม่เกิน 210,000 ล้านบาท และเป็นเงินของสถาบันการเงินไม่ต่ำกว่า 90,000 ล้านบาท ในส่วนของธนาคารได้รับอนุมัติวงเงิน จำนวน 20,000 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0.01 ต่อปี เบิกรับเงินกู้ภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2556 โดยการออกตั๋วสัญญาใช้เงินที่กระทรวงการคลังไม่ค้ำประกัน อายุไม่เกิน 5 ปี

6.12 ตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม

หน่วย : ล้านบาท

	2559			2558		
	ในประเทศ	ต่างประเทศ	รวม	ในประเทศ	ต่างประเทศ	รวม
พันธบัตร						
- ธนาคารอาคารสงเคราะห์	103,100.00	-	103,100.00	84,100.00	-	84,100.00
รวม	103,100.00	-	103,100.00	84,100.00	-	84,100.00

ในงวดบัญชีปี 2559 ธนาคารออกพันธบัตร จำนวน 26,000 ล้านบาท และจ่ายชำระพันธบัตรที่ครบกำหนดชำระ จำนวน 7,000 ล้านบาท

รายละเอียดตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม

ประเภทเงินกู้	ผู้ให้กู้	จำนวนเงินกู้ยืม (ล้านบาท)	ระยะเวลากู้	ครบกำหนดชำระในปี	อัตราดอกเบี้ยร้อยละต่อปี
ในประเทศ					
พันธบัตรเงินกู้ - ธอส.	ธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงิน	102,100	3 - 15 ปี	2560 - 2574	1.79 - 4.95
พันธบัตรเงินกู้ - ธอส. (บ้าน ธอส.เพื่อที่อยู่อาศัยแห่งแรก)	ธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงิน	1,000	10 ปี	2561	5.91

6.13 ประมาณการหนี้สิน ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	2559	2558
ประมาณการหนี้สินโครงการผลประโยชน์ของพนักงาน (หมายเหตุข้อ 6.14.1)	1,431.03	1,164.86
ประมาณการจากการชดใช้ค่าเสียหาย (หมายเหตุข้อ 6.19.1)	5.34	3.93
รวม	1,436.37	1,168.79

6.14 ผลประโยชน์ของพนักงาน

ธนาคารมีการให้ผลประโยชน์ของพนักงานซึ่งประกอบด้วย ผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงาน ผลประโยชน์หลังออกจากงานทั้งที่เป็นประเภทโครงการผลประโยชน์ และโครงการสบทบเงิน (กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ) และผลประโยชน์ระยะยาวอื่นของพนักงาน ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดตามพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2543 และข้อกำหนดของธนาคาร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 ประมาณการหนี้สินผลประโยชน์ของพนักงานมีดังนี้

6.14.1 ประมาณการหนี้สินโครงการผลประโยชน์ของพนักงาน

หน่วย : ล้านบาท

	2559	2558
เงินตอบแทนความชอบในการทำงาน	1,301.11	1,053.29
ของที่ระลึกเนื่องจากเกษียณอายุ	33.99	25.01
เงินบำเหน็จ	7.19	9.37
รวมหนี้สินผลประโยชน์ของพนักงานหลังออกจากงาน (หมายเหตุข้อ 6.14.1.1)	1,342.29	1,087.67
ผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงาน	17.33	14.90
ผลประโยชน์ระยะยาวอื่นของพนักงาน (หมายเหตุข้อ 6.14.1.2)	71.41	62.29
รวมหนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน	1,431.03	1,164.86

ผลประโยชน์ของพนักงานหลังออกจากงานประเภทโครงการผลประโยชน์ และผลประโยชน์ระยะยาวอื่นของพนักงาน

6.14.1.1 ผลประโยชน์ของพนักงานประเภทโครงการผลประโยชน์

ผลประโยชน์ของพนักงานประเภทโครงการผลประโยชน์ ได้แก่ เงินตอบแทนความชอบในการทำงาน ของที่ระลึกเนื่องจากเกษียณอายุ และเงินบำเหน็จ ซึ่งไม่ได้จัดตั้งเป็นกองทุนแยกต่างหาก ที่แสดงอยู่ในงบกำไรขาดทุนและงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 ประกอบด้วยรายการ ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	2559	2558
ต้นทุนบริการปัจจุบัน	106.69	66.45
ต้นทุนดอกเบี้ย	26.45	41.42
ยอดคงเหลือปลายงวด	133.14	107.87

มูลค่าปัจจุบันของภาระผูกพันผลประโยชน์ของพนักงานประเภทโครงการผลประโยชน์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	2559	2558
ยอดคงเหลือต้นงวด	1,087.67	1,010.51
ต้นทุนบริการปัจจุบัน	106.69	66.45
ต้นทุนดอกเบี้ย	26.45	41.42
ผลขาดทุนจากประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	172.75	-
ผลประโยชน์ที่จ่ายระหว่างงวด	(51.27)	(30.71)
ยอดคงเหลือปลายงวด	1,342.29	1,087.67

6.14.1.2 ผลประโยชน์ระยะยาวอื่นของพนักงาน

ผลประโยชน์ระยะยาวอื่นของพนักงาน ได้แก่ ของที่ระลึกเนื่องจากปฏิบัติงานมานาน ผลประโยชน์ระยะยาวอื่นที่แสดงอยู่ในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 ประกอบด้วยรายการ ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	2559	2558
ต้นทุนบริการปัจจุบัน	6.99	4.47
ต้นทุนดอกเบี้ย	1.43	2.41
ยอดคงเหลือปลายงวด	8.42	6.88

มูลค่าปัจจุบันของภาระผูกพันผลประโยชน์ระยะยาวอื่นของพนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 สามารถกระทบยอดได้ ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	2559	2558
ยอดคงเหลือต้นงวด	62.29	60.09
ต้นทุนบริการปัจจุบัน	6.99	4.47
ต้นทุนดอกเบี้ย	1.43	2.41
ผลขาดทุนจากประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	6.90	-
ผลประโยชน์ที่จ่ายระหว่างงวด	(6.20)	(4.68)
ยอดคงเหลือปลายงวด	71.41	62.29

สมมติฐานจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยที่สำคัญ ซึ่งใช้ในการคำนวณหาภาระผูกพันผลประโยชน์ของพนักงานหลังออกจากงานประเภทโครงการผลประโยชน์ และผลประโยชน์ระยะยาวอื่นของพนักงาน มีดังนี้

	อัตราร้อยละ	
	2559	**2558**
อัตราคิดลด	2.11 %	4.1 %
อัตราการขึ้นเงินเดือนถัวเฉลี่ย	7.5 %	7.5 %
อัตราการลาออกถัวเฉลี่ย	0 % - 3 %	0 % - 1.7 %

ข้อสมมติที่สำคัญในการกำหนดโครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้ตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ประกอบด้วย อัตราการเพิ่มขึ้นของเงินเดือน อัตรามรณะและอัตราคิดลดการวิเคราะห์ความอ่อนไหวด้านล่างได้พิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงในแต่ละข้อสมมติในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ที่เกี่ยวข้องที่อาจเป็นไปได้อย่างสมเหตุสมผล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 ในขณะที่ข้อสมมติอื่นคงที่ ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	2559	**2558**
อัตราคิดลด - เพิ่มขึ้นร้อยละ 1	(162.81)	(154.90)
อัตราคิดลด - ลดลงร้อยละ 1	192.87	183.81
อัตราเงินเดือน - เพิ่มขึ้นร้อยละ 1	186.71	164.63
อัตราเงินเดือน - ลดลงร้อยละ 1	(160.49)	(142.24)
อัตราการลาออกของพนักงาน - เพิ่มขึ้นร้อยละ 1	(169.82)	(161.55)
อัตราการลาออกของพนักงาน - ลดลงร้อยละ 1	131.42	126.89
การมีชีวิตอยู่ - เพิ่มขึ้นร้อยละ 1	11.86	11.21
การมีชีวิตอยู่ - ลดลงร้อยละ 1	(11.75)	(11.10)

การวิเคราะห์ความอ่อนไหวข้างต้นอาจไม่ได้แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริงในโครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้ เนื่องจากเป็นการยากที่การเปลี่ยนแปลงข้อสมมติต่าง ๆ จะเกิดขึ้นแยกต่างหากจากข้อสมมติอื่น ซึ่งอาจมีความสัมพันธ์กัน

นอกจากนี้ในการแสดงการวิเคราะห์ความอ่อนไหวข้างต้น มูลค่าปัจจุบันของโครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน คำนวณโดยใช้วิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) ซึ่งเป็นวิธีเดียวกันกับการคำนวณหนี้สินภาระผูกพันผลประโยชน์ของพนักงานหลังออกจากงานที่รับรู้ในงบแสดงฐานะการเงิน

6.14.2 โครงการสมทบเงิน (กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 ธนาคารมีค่าใช้จ่ายผลประโยชน์ของพนักงานประเภทโครงการสมทบเงิน รวมเป็นเงินจำนวน 188.64 ล้านบาท และ 171.54 ล้านบาท ตามลำดับ

6.15 หนี้สินอื่น

หน่วย : ล้านบาท

	2559	2558
เจ้าหนี้อื่น	687.63	637.57
เงินมัดจำและเงินประกัน	445.38	460.94
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	844.39	978.93
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	106.96	106.10
ดอกเบี้ยรับที่ไม่รับรู้เป็นรายได้ - ดอกเบี้ยพิเศษ	117.49	117.53
อื่น ๆ	196.79	104.53
รวม	2,398.64	2,405.60

6.16 ทุน

หน่วย : ล้านบาท

	2559	2558
ทุนประเดิม	20.00	20.00
ทุนรับจากงบประมาณ	1,990.00	1,990.00
ทุนเพิ่มเติมจากกระทรวงการคลัง	18,310.33	18,310.33
รวม	20,320.33	20,320.33

6.17 ทุนสำรองตามกฎหมาย

ตามมาตรา 8 ของพระราชบัญญัติธนาคารอาคารสงเคราะห์ พ.ศ. 2496 ให้ธนาคารสำรองตามกฎหมายจากกำไรสุทธิในแต่ละปี เป็นจำนวนไม่ต่ำกว่าร้อยละยี่สิบของกำไรสุทธิในปีนั้น ๆ จนกว่าสำรองตามกฎหมายจะมีจำนวนเท่ากับทุน หลังจากนั้นคณะกรรมการธนาคารสามารถพิจารณาลดอัตราร้อยละของการตั้งสำรองลงได้

6.18 กองทุนบำเหน็จผู้ปฏิบัติงานธนาคารอาคารสงเคราะห์

ธนาคารได้นำสินทรัพย์ เงินกองทุน และรายได้ค่าใช้จ่าย ของกองทุนบำเหน็จผู้ปฏิบัติงานธนาคารอาคารสงเคราะห์ รวมกับงบการเงินของธนาคาร ในงวดบัญชีปี 2559 และ 2558 เงินกองทุนมียอดคงเหลือ 9.40 ล้านบาท และ 11.36 ล้านบาท ตามลำดับ แต่มีภาระผูกพัน ที่จะต้องจ่ายเงินบำเหน็จให้พนักงานจำนวน 5.83 ล้านบาท และ 7.06 ล้านบาท ตามลำดับ

6.19 หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้าและภาระผูกพัน

6.19.1 หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้า

ธนาคารมีคดีที่ถูกฟ้องเป็นจำเลยและเป็นจำเลยร่วมกับบุคคลอื่น จำนวน 103 คดี ซึ่งอยู่ระหว่างพิจารณาคดี 32 คดี ระหว่างอุทธรณ์ 36 คดี และอยู่ระหว่างฎีกา 35 คดี โดยมีทุนทรัพย์ในคดีความรวมจำนวน 378.84 ล้านบาท ธนาคารมีภาระชดใช้ค่าเสียหายตามคำพิพากษา จำนวน 5.34 ล้านบาท (หมายเหตุข้อ 6.13) ปัจจุบันอยู่ระหว่างอุทธรณ์ ฎีกา นอกจากที่กล่าวมาแล้วเป็นคดีที่อยู่ระหว่างพิจารณา

6.19.2 ภาระผูกพัน

ธนาคารมีภาระผูกพันซึ่งเกิดจากการออกหนังสือสัญญาค้ำประกันสาธารณูปโภคให้กับลูกค้า ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 จำนวน 13.52 ล้านบาท และ 13.52 ล้านบาท ตามลำดับ

6.20 รายการกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

จำนวนของยอดคงค้างที่เกิดขึ้นกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันที่มีสาระสำคัญ (นอกจากที่เปิดเผยไว้แล้ว) มีรายละเอียด ดังนี้

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 ธนาคารมีเงินให้สินเชื่อแก่พนักงานชั้นบริหารตั้งแต่ระดับผู้อำนวยการฝ่ายขึ้นไป จำนวน 129.13 ล้านบาท และ 129.21 ล้านบาท ตามลำดับ

ธนาคารมีเงินให้สินเชื่อแก่สมาชิกในครอบครัวที่ใกล้ชิดกับบุคคลตามย่อหน้าแรก โดยมียอดคงค้าง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 จำนวน 22.16 ล้านบาท และ 20.16 ล้านบาท ตามลำดับ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 ธนาคารมีผลประโยชน์อื่นที่จ่ายแก่ผู้มีอำนาจในการจัดการโดยเป็นค่าตอบแทน จำนวน 12.78 ล้านบาท และ 15.86 ล้านบาท ตามลำดับ

6.21 สัญญาเช่าระยะยาว

ธนาคารมีภาระผูกพันที่จะต้องจ่ายค่าเช่า ตามสัญญาการเช่าอาคารและอุปกรณ์ จำแนกได้ ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	2559			
	ภายใน 1 ปี	ระหว่าง 1-5 ปี	เกิน 5 ปี	รวม
สัญญาเช่าอาคาร/สถานที่	56.83	38.25	0.58	95.66
สัญญาเช่ารถยนต์	59.20	31.86	-	91.06
สัญญาเช่าระบบสื่อสารโทรคมนาคม	21.51	13.09	-	34.60
สัญญาเช่าคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์	31.50	85.26	-	116.76
รวม	169.04	168.46	0.58	338.08

หน่วย : ล้านบาท

	2558			
	ภายใน 1 ปี	ระหว่าง 1-5 ปี	เกิน 5 ปี	รวม
สัญญาเช่าอาคาร/สถานที่	55.59	45.85	1.71	103.15
สัญญาเช่ารถยนต์	67.07	74.69	-	141.76
สัญญาเช่าระบบสื่อสารโทรคมนาคม	24.13	13.89	-	38.02
สัญญาเช่าคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์	15.96	5.38	-	21.34
รวม	162.75	139.81	1.71	304.27

หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน

ธนาคารได้ทำสัญญาเช่าการเงินยานพาหนะ โดยสัญญาเช่ามีระยะเวลา 3 ปี หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	2559		
	เงินต้น	ดอกเบี้ย	ยอดชำระ
ครบกำหนดภายใน 1 ปี	3.13	0.34	3.47
ครบกำหนดหลังจาก 1 ปี แต่ไม่เกิน 3 ปี	4.43	0.30	4.73
รวม	7.56	0.64	8.20

6.22 ข้อมูลจำแนกตามส่วนงาน

ฝ่ายบริหารเห็นว่าธนาคารดำเนินงานในส่วนงานธุรกิจและส่วนงานทางภูมิศาสตร์เดียว โดยพิจารณาจากความเสี่ยงและผลตอบแทนของธุรกิจ โครงสร้างของธนาคาร และระบบข้อมูลทางการเงินภายในที่เสนอต่อคณะกรรมการธนาคาร

6.23 รายได้ดอกเบี้ย

หน่วย : ล้านบาท

	2559	2558
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	796.34	730.32
เงินลงทุน	600.24	464.18
เงินให้สินเชื่อ	44,589.92	41,789.19
รวมรายได้ดอกเบี้ย	45,986.50	42,983.69

6.24 ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย

หน่วย : ล้านบาท

	2559	2558
เงินรับฝาก	14,308.08	17,326.42
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	2.77	6.32
เงินนำส่งกองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ	1,308.14	709.01
เงินกู้ยืม	3,401.46	3,249.21
ค่าธรรมเนียมในการกู้ยืม	89.15	92.51
อื่น ๆ	1.31	1.65
รวมค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	19,110.91	21,385.12

6.25 รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการสุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

	2559	2558
รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ		
การรับรอง รับอาวัล และการค้ำประกัน	0.24	0.31
รายได้เบ็ดเตล็ดค่าธรรมเนียมคุ้มนิรันดร์	600.69	557.28
รายได้ค่านายหน้าประกันภัย	214.11	202.60
เงินให้สินเชื่อ	219.76	251.49
อื่น ๆ	56.78	51.14
รวมรายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ	1,091.58	1,062.82
ค่าใช้จ่ายค่าธรรมเนียมและบริการ	17.76	18.14
รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการสุทธิ	1,073.82	1,044.68

6.26 หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ

หน่วย : ล้านบาท

	2559	2558
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ		
การดำเนินการธุรกรรมปกติ	12,122.01	8,968.51
การดำเนินการธุรกรรมนโยบายรัฐ	374.02	123.70
รวม	12,496.03	9,092.21

6.27 การจัดสรรกำไรสุทธิ

ในปี 2559 และ 2558 คณะกรรมการประเมินผลงานรัฐวิสาหกิจ มีมติเห็นชอบผลการประเมินประจำปี 2558 และ 2557 โดยให้จัดสรรกำไรสุทธิ ปี 2558 และ 2557 ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	2559	2558
สำรองตามกฎหมาย	1,739.96	1,713.18
นำส่งรายได้แผ่นดิน	5,039.60	3,573.00
โบนัสกรรมการ	1.74	2.16
โบนัสพนักงาน	818.54	879.16
รวมจัดสรร	7,599.84	6,167.50
คงเหลือเป็นกำไรสะสม	1,099.94	2,419.81
รวมกำไรสุทธิปี 2558 และ 2557	8,699.78	8,587.31

<u>กำไรสุทธิปี 2558</u>

ตามมติคณะกรรมการธนาคาร ครั้งที่ 4/2559 วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2559 มีมติให้จัดสรรกำไรสุทธิ ปี 2558 นำส่งเป็นรายได้แผ่นดินร้อยละ 40 ของกำไรสุทธิก่อนหักโบนัส จำนวน 3,877.25 ล้านบาท โดยธนาคารได้นำส่งรายได้แผ่นดินงวดที่ 1 ประจำปี 2558 จำนวน 2,057.00 ล้านบาท เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2558 คงเหลือเงินนำส่งรายได้แผ่นดินจำนวน 1,820.25 ล้านบาท แต่ธนาคารได้นำส่งรายได้แผ่นดินส่วนที่เหลือ เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2559 จำนวน 1,982.60 ล้านบาท ตามที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลังกำหนด

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง มีบันทึกข้อความที่ กค. 0819.1/2930 ลงวันที่ 3 มิถุนายน 2559 ให้ธนาคารจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี 2558 (เพิ่มเติม) ดังนี้

1) โบนัสกรรมการ 579,978.53 บาท
2) โบนัสพนักงาน 136,423,822.12 บาท

ในปี พ.ศ.2559 ธนาคารได้นำส่งเงินรายได้แผ่นดินงวดที่ 1 ในอัตราร้อยละ 40 ของกำไรสุทธิสำหรับงวดหกเดือนสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2559 จำนวน 2,063.00 ล้านบาท ตามมติคณะกรรมการธนาคารครั้งที่ 11/2559 เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2559

<u>กำไรสุทธิปี 2557</u>

ตามมติคณะกรรมการธนาคาร ครั้งที่ 3/2558 วันที่ 26 พฤษภาคม 2558 มีมติให้จัดสรรกำไรสุทธิ ปี 2557 นำส่งเป็นรายได้แผ่นดินร้อยละ 40 ของกำไรสุทธิก่อนหักโบนัส จำนวน 3,780.46 ล้านบาท โดยธนาคารได้นำส่งรายได้แผ่นดินงวดที่ 1 ประจำปี 2557 จำนวน 1,865.00 ล้านบาท เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2557 คงเหลือจำนวน 1,915.46 ล้านบาท หักลดเงินนำส่งรายได้แผ่นดินสำหรับโครงการบ้าน ธอส. เพื่อที่อยู่อาศัยแห่งแรก (0% 3 ปี) ตามมติคณะรัฐมนตรี จำนวน 345.91 ล้านบาท คงเหลือเงินนำส่งรายได้แผ่นดิน จำนวน 1,569.55 ล้านบาท แต่ธนาคารได้นำส่งรายได้แผ่นดินส่วนที่เหลือ เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2558 จำนวน 1,708.00 ล้านบาท ตามที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลังกำหนด

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง มีบันทึกข้อความที่ กค.0805.1/ว.81 ลงวันที่ 4 สิงหาคม 2558 ให้ธนาคารนำส่งเงินรายได้แผ่นดินเพิ่มเติมจากที่กำหนดในเอกสารงบประมาณการฯ จำนวน 1,000.00 ล้านบาท โดยธนาคารได้นำส่งรายได้แผ่นดินเพิ่ม เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2558

ในปี พ.ศ.2558 ธนาคารได้นำส่งเงินรายได้แผ่นดินงวดที่ 1 ในอัตราร้อยละ 40 ของกำไรสุทธิสำหรับงวดหกเดือนสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2558 จำนวน 2,057.00 ล้านบาท ตามมติคณะกรรมการธนาคารครั้งที่ 10/2558 เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2558

6.28 ธุรกรรมนโยบายรัฐ

6.28.1 ข้อมูลโดยสรุปสำหรับธุรกรรมนโยบายรัฐ

หน่วย : ล้านบาท

สินทรัพย์และหนี้สิน	2559	2558
สินทรัพย์		
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ	27,340.40	15,987.73
รวมสินทรัพย์	27,340.40	15,987.73
หนี้สิน		
เจ้าหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	-	-
รวมหนี้สิน	-	-

หน่วย : ล้านบาท

รายได้และค่าใช้จ่าย	2559	2558
รายได้จากธุรกรรมนโยบายรัฐ	719.34	211.46
หัก ค่าใช้จ่ายจากธุรกรรมนโยบายรัฐ	655.08	395.80
หัก หนี้สูญ และหนี้สงสัยจะสูญจากธุรกรรมนโยบายรัฐ	374.02	123.70
ขาดทุนสุทธิ	(309.76)	(308.04)

6.28.2 เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ	2559	2558
บ้าน ธอส. เพื่อที่อยู่อาศัยแห่งแรก 0% 3 ปี	เพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยที่มีความต้องการที่อยู่อาศัยแห่งแรกให้มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง	11 ตุลาคม 2554 ถึง 31 ธันวาคม 2558	-	7,703.82
มาตรการเพื่อส่งเสริมการให้สินเชื่อที่อยู่อาศัยแก่ผู้มีรายได้น้อยและปานกลาง	เพื่อสนับสนุนกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและปานกลาง ให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนสินเชื่อที่อยู่อาศัยให้มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง	ตั้งแต่วันที่ 19 ตุลาคม 2558 เป็นต้นไป	21,074.93	8,283.91
บ้านประชารัฐ	เพื่อให้ประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้น้อย ครอบคลุมทั้ง ผู้มีรายได้ประจำ ได้แก่ ข้าราชการพลเรือน ทหาร ตำรวจ บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่มีรายได้ไม่แน่นอนหรืออาชีพอิสระที่ไม่เคยมีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยมาก่อน ให้มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองทั้งนี้ให้รวมถึงการกู้เพื่อซ่อมแซมและ/หรือต่อเติมที่อยู่อาศัย	ตั้งแต่วันที่ 23 มีนาคม 2559 เป็นต้นไป	6,264.97	-
บ้านธนารักษ์ประชารัฐ	เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชนทั่วไปที่ไม่เคยมีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองมาก่อน ได้มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองบนที่ดินราชพัสดุ รวมถึงผู้ที่ต้องการซ่อมแซมหรือต่อเติมที่อยู่อาศัยที่ปลูกสร้างบนที่ดินราชพัสดุ	ตั้งแต่วันที่ 19 เมษายน 2559 เป็นต้นไป	0.50	-
รวม			27,340.40	15,987.73

6.28.3 การจัดชั้นสินทรัพย์และการกันเงินสำรองธุรกรรมนโยบายรัฐ

หน่วย : ล้านบาท

	2559				
	จำนวน (ราย)	ยอดสินเชื่อคงค้าง	มูลค่าหลักประกัน	อัตราที่ใช้ในการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ (%)	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ
1. เงินสำรองขั้นต่ำตามเกณฑ์ ธปท.					
- จัดชั้นปกติ	22,817	26,393.07	33,693.55	1	10.14
- จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ	854	994.36	1,238.71	2	1.35
- จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	115	147.41	174.10	100	41.24
- จัดชั้นสงสัย	80	103.79	118.57	100	30.15
- จัดชั้นสงสัยจะสูญ	5	8.60	9.86	100	2.49
รวม					85.37
2. เงินสำรองส่วนเกิน					303.81
รวม	23,871	27,647.23	35,234.79		389.18

หน่วย : ล้านบาท

	2558				
	จำนวน (ราย)	ยอดสินเชื่อคงค้าง	มูลค่าหลักประกัน	อัตราที่ใช้ในการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ (%)	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ
1. เงินสำรองขั้นต่ำตามเกณฑ์ ธปท.					
- จัดชั้นปกติ	21,064	15,549.41	22,372.18	1	8.64
- จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ	676	382.08	535.47	2	3.20
- จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	203	123.42	164.97	100	26.78
- จัดชั้นสงสัย	185	114.26	145.04	100	27.32
- จัดชั้นสงสัยจะสูญ	166	109.80	136.50	100	27.24
รวม					93.18
2. เงินสำรองส่วนเกิน					241.08
รวม	22,294	16,278.97	23,354.16		334.26

6.28.4 รายได้จากธุรกรรมนโยบายรัฐ

หน่วย : ล้านบาท

	2559	2558
รายได้จากลูกหนี้ธุรกรรมนโยบายรัฐ		
- รายได้ดอกเบี้ยจากลูกหนี้ธุรกรรมนโยบายรัฐ	692.50	199.35
- รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการสุทธิจากลูกหนี้ธุรกรรมนโยบายรัฐ	26.84	12.11
รวม	719.34	211.46

6.28.5 ค่าใช้จ่ายจากธุรกรรมนโยบายรัฐ

หน่วย : ล้านบาท

	2559	2558
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยธุรกรรมนโยบายรัฐ	494.08	333.38
ค่าใช้จ่ายดำเนินงานธุรกรรมนโยบายรัฐ	161.00	62.42
รวม	655.08	395.80

6.29 การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติให้ออกงบการเงินจากคณะกรรมการตรวจสอบ เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2560

.....